

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, OCTOBER – SPALIO 17, 2013 • Vol. CIV Nr. 122 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

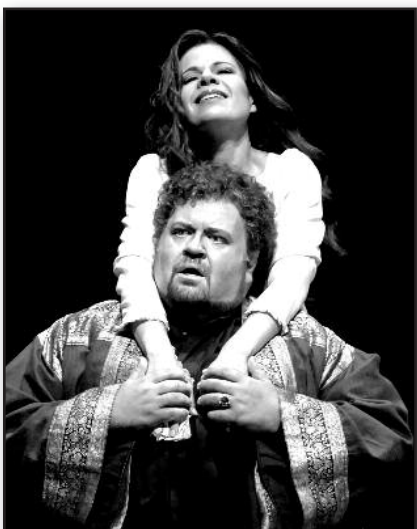
PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 10-16-13

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuviai Čikagos maratone. – 5 psl.

Lyric opera pradėjo naują sezoną. – 10 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

Pasaulinio lygio mokslininkai buvo pagerbti Šv. Jonų bažnyčioje.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Dviem žymiems mokslininkams – Vilniaus universiteto garbės daktaro vardai

Vilnius (ELTA) – Spalio 15 d. Vilniaus universiteto Šv. Jonų bažnyčioje Vilniaus universiteto garbės daktaro vardas buvo suteiktas žymiems pasaulinio lygio mokslininkams: prof. Hartmut Fueb iš Darmstadt technikos universiteto (Technische Universität Darmstadt) Vokietijoje ir prof. Graham R. Fleming iš Kalifornijos universiteto Berkeley (University of California at Berkeley), Jungtinėse Amerikos Valstijose.

H. Fueb yra ne tik Vokietijoje, bet ir pasaulyje žinomas mokslininkas. Medžiagotyrininkas pasaulio žurnaluose yra paskelbęs beveik 1,000 mokslinių straipsnių. – 3 psl.

Prof. Hartmut Fueb (k.) ir prof. Graham R. Fleming.

Šv. Kryžiaus bažnyčia.

Algio Luko nuotr.

Bus galima aplankyti istorinę lietuvių bažnyčią

Šį savaitgalį Čikagos architektūros fondas atveria 150 ypatingų pastatų duris. Tarp jų – prieš 100 metų lietuvių pastatyta Šv. Kryžiaus bažnyčia.

Lietuviams istorinė ir brangi Šv. Kryžiaus bažnyčia Čikagos Back of the Yards rajone (1746 W. 46th St.), yra įtraukta į Čikagos architektūros fondo (Chicago Architectural Foundation) Atvirų durų dienos sąrašą. Spalio 19–20 d. net 150 architektūriškai vertingų Čikagos pastatų atvers savo duris plačiajai visuomenei.

Šv. Kryžiaus bažnyčią bus galima aplankyti tik šeštadienį, spalio 19 d. nuo 9 val. ryto iki 4 val. p. p. Bus ekskursijos, rodomas filmas iš trikalbių (lietuvių, anglų ir ispanų k.) šv. Mišių, minint parapijos šimtmetį 2004 metais. Skambės 1915 metais įrengti Tellers-Sommerhof vargonai, turintys net 1,700 vamzdžių. Taip pat pasirodys meksikiečių parapijiečių muzikinė grupė „Marimba“.

Lietuviai imigrantai įkūrė Šv. Kryžiaus parapiją 1904 metais, o bažnyčios kertinis akmuo buvo pastatytas dešimčia metų vėliau – 1913 m. – 3 psl.

Meluoti – tai parodyti, kad nepaisoma Dievo ir bijoma žmonių. – Plutarchas

D. Grybauskaitė: turizmas stiprina šalies ekonomiką

Prezidentė Dalia Grybauskaitė su Jungtinių Tautų (JT) Pasaulio turizmo organizacijos generalliniu sekretoriumi Taleb Rifai aptarė tarptautinį bendradarbiavimą turizmo srityje ir Lietuvos iniciatyvą kuriant virtualų pasaulinį gintaro kelią.

„Turizmas yra ne tik puiki galimybė pristatyti unikalių mūsų šalies grožį, kultūrą ir istoriją užsienio žmonėms. Aktyvi turizmo plėtra gali ženkliai prisidėti sprendžiant nedarbo ir emigracijos problemas, skatinant ekonomikos augimą“, – sakė Prezidentė.

Prezidentės teigimu, turizmo srityje Lietuva jau pasiekė gerų rezultatų ir tampa viena pirmaujančių ES. Šalies kurortuose sparčiai vystosi SPA ir sveikatingumo turizmas. Praėjusiais metais atvykstančiųjų srautas išaugo daugiau nei 12 procentų. Lietuvą per 2012 m. aplankė 2 milijonai užsienio turistų ir pajamos į valstybės biudžetą iš turizmo sudarė 5,2 milijardo litų. Tiesiogiai Lietuvos turizmo sektoriuje dirba 42 tūkstančiai gyventojų.

Vienas didžiausių keliautojų susivienijimų „The Ethical Traveler“ Lietuvą įtraukė į 10 etiškesnių pasaulio turizmo krypčių. Aukštai įvertinta aplinkosaugos ir ekoturizmo Lietuvoje plėtra.

Susitikime kalbėta ir apie bendrą Lietuvos bei Pasaulio turizmo organizacijos projektą – virtualų pasaulinį gintaro kelią, kurį ketinama atidaryti gruodžio 17 d. Vilniuje.

Projekte, kuriame taip pat dalyvauja Latvija, Lenkija, Austrija, Ukraina, Rusija ir Baltarusija, Lietuva pristatoma kaip šalis, kurioje prasideda

Prezidentė Dalia Grybauskaitė su JT Pasaulio turizmo organizacijos generalliniu sekretoriumi Taleb Rifai aptarė tarptautinį bendradarbiavimą turizmo srityje. Džojos Barysaitės (ELTA) nuotr.

pasaulinis gintaro kelias, išsradingai pateikiama gintaro istorija, galima surasti informacijos apie „gintarines“ SPA procedūras, „gintarinę“ kulinariją, juvelyriką ir dizainą.

Pasak Lietuvos vadovės, virtualus gintaro kelias yra strateginės reikšmės iniciatyva, kuri padidins mūsų šalies žinomumą ir matomumą.

Prezidentė taip pat pabrėžė, kad internetas ir socialiniai tinklai yra efektyvios priemonės rekla-

muoti šalį. Neseniai pradėtas projektas „Like’able Lithuania“, kuriuo siekiama per 5 socialinius tinklus – „Facebook“, „Google+“, „Vkontakte“, „Twitter“ ir „Youtube“ išsradingai pristatyti Lietuvą ir pritraukti kuo daugiau mūsų šalies draugų.

JT Pasaulio turizmo organizacijos vadovas į Lietuvą atvyko dalyvauti 85-ojoje Europos kelionių komisijos asamblėjoje ir 12-ajame Europos turizmo forume.

ELTA

LAIŠKAI

SVEIKINIMAS EDVARDUI ŠULAIČIUI 85-MEČIO PROGA

Gerb. p. Edvardai, mieli parapijiečiai ir svečiai,

Laikas lyg eiklus žirgas lekia tiesiais ir vingiuotais keliais. Čia, žiūrėk, saulutė mus žadina iš miego, o netrukus ji slenka vakarop ir nusileidžia.

Taip mūsų dieneles nepastebimai prabėga ir dingsta praityje. Tai tokia mūsų lemtis. Tačiau visi mes esame skirtingi. Vieni jau iš pat jaunystės siekia užsibrėžto tikslo, nugalėdami visus sunkumus, nepalūžta, o kiti sustoja, žvalgosi aplinkui ir atsako savo siekių ir tikslų.

Šiandien mes čia susirinkome pabendrauti ir pasveikinti gerb. Edvardą Šulaitį jubiliejaus proga. Tai iškilis asmenybė, apdovanota nepaprastu darbštumu ir veržlumu.

Gerb. Edvardai, jūs džiuginatė mus nenuilstama savo veikla: spaudoje išspausdintais straipsniais, apžvalgomis, komentarais apie nusipelnčius asmenis lietuvių visuomenei, o taip pat pranešimais apie sportą ir įvykusias rungtynes.

Aš manau, kad labai teisingai jus įvertino Prezidentas Valdas Adamkus. Duodamas interviu korespondentei Marcinkevičiūtei Prezidentas kalbėjo: „Edvardą Šulaitį išskiriu iš kitų, kaip ilgiausiai išlaikiusį savo rankose žurnalisto plunksną. Jį prisimenu tada, kai pats jaunas studentas, dalyvaudavau sporto aikštėje, o jis jau ir tuo laiku, nors būdamas jaunesnis už mane, pasireiškė kaip žinių korespondentas per įvairias žaidynes. Jis tos plunksnos niekada ir neišleido iš rankų“.

Šiandien E. Šulaitis yra ilgiausiai rašantis žurnalistas, vis tobulėjęs, todėl ir buvo išrinktas Žurna-

listų sąjungos pirmininku. Tuo galime tik pasidžiaugti, kad turime žmonių, kurie visą gyvenimą tarnauja lietuviškai spaudai ir lietuvių visuomenei.

Ne veltui žurnalistas ir visuomenės veikėjas Edvardas Šulaitis yra apdovanotas Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino ordino karininko kryžiumi. Taip Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus įvertino žurnalisto Edvardo Šulaičio veiklą.

Taip pat Edvardas Šulaitis daug dėmesio skyrė išsivijojus laikraščio „Vienybės“ leidybai. Aktyviai bendradarbiavo ir jame spausdino aktualius straipsnius. Rašė ir spausdino apžvalgas, komentarus „Pasaulio lietuvių“ ir „Tėviškės žiburiuose“, „Drauge“, o dabar ir „Amerikos lietuvių“.

Kaip rašė kultūros „Santara“ redaktorius Romualdas Norkus: „Edvardo Šulaičio gyvenimo būdas – sėti gerumą, jį puoselėti ir skleisti tarp žmonių“.

Žurnalistas Edvardas Šulaitis parašė keletą knygelių ir apie sportą: „Lietuviškas krepšinis“, „Lietuvos sporto dešimtmetis Šiaurės Amerikoje“.

Reikia mums visiems tik džiaugtis, kad Edvardo Šulaičio sėja nesibaigė.

Mes visi nuoširdžiai sveikiname gerb. Edvardą jubiliejaus proga ir linkime Jums geriausios sveikatos ir džiaugsmo.

Kad žmonės nuoširdžiai Jums šypsotų ir gero linkėtų,

O gerumas ir tikra meilė širdį ramintų,

Kad svajonė ir viltis širdyje neišblėstų,

O sėkmė ir kūrybinės mintys visada Jus lydėtų!

Aldona Bikulčienė,

Cicero, IL

Perskaitytas sekmadieninėje Cicero lietuvių kavutėje.

KOKIE ŽODŽIAI, TOKS IR GALVOJIMAS

Girdžiu, kad daug kas kalba, bet mažai kas viešai pasisako prieš terminą „tarpukario“ Lietuva. Šis nevykęs Pirmosios Lietuvos Respublikos pavadinimas įsitvirtino Lietuvos spaudoje, ir dabar pasirodė net „Draugo“ kultūrinio priedo antraštėje rugsėjo 14 d. laidoje. Augdama Čikagoje ir lankydama lituanistines mokyklas, aš negirdėjau 1918–1940 m. Lietuvos vadinant kitaip nei „nepriklausoma“, o nuo 1944 iki 1990 metų – „okupuota“. Tai terminai, skatinantys deramą pagarbą ir meilę savo tautai ir valstybei. Žodis „tarpukaris“ tautos sątysoje nutyli ne tik Nepriklausomybės laikotarpį, bet ir neteisėtą sovietų užgrobinimą.

Manau, kad išsivijojus lietuvių galėtų sugalvoti tinkamesnį pavadinimą laikotarpiui, kada Lietuvos valstybė po daugiau kaip šimto caro okupacijos metų atsistojo laisva tarp pasaulio šalių, dėl ko broliai lietuviai kariavo, sąžiningai dirbo ir siejo, o nepriklausomybę praradę, pergyveno šviesiausių savo vadų žiaurų nukankinimą, eilinių piliečių ištrėmimą į Sibirą bei viso krašto prarijimą melo ir patyčių imperijoje.

Jei mums per sunku atskirti du nepriklausomybės laikotarpius, tada mūsų veikėjai bei spaudos atstovai turėtų sugalvoti deramą pavadinimą 1918–1940 m. Lietuvai ir, susitarę, jo griežtai laikytis, tuo paveikiant visos lietuvių tautos sąmonę. Gal kas iš skaitytojų turėtų pasiūlymų?

Vida Kuprytė
Riverside, IL

Laiškų ir nuomonių kalbos stiliaus redakcija netaiso

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.
Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.
„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

JAV LB XX Tarybos antrosios sesijos nariai.

„Gera būti drauge!” – tai kun. Gintaro Joniko žodžiai tarti spalio 12 d. pavakaryje gausiai susirinkusiems JAV LB XX Tarybos antrosios sesijos nariams bei svečiams Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje, Southfield, MI. Šie trys žodžiai labai gražiai apibūdina viso savaitgalio nuotaiką. Dar prieš suvažiavimą ši sesija (ko tikėtis ir kas įvyks) buvo tiksliai aptarta Liūdos Rugienienės rašinyje „Drauge” (2013. 09.28). Nors neteko visur pagal numatytą darbotvarkę asmeniškai dalyvauti, spėju, kad viskas vyko kaip planuota. Viskas iš anksto buvo kruopščiai aptarta, nustatytos gairės ateities veiklai. Galutinai suredaguoti nutarimai bei rezoliucijos bus paskelbtos spaudoje.

Antroji šios tarybos sesija vyko „Sheraton Detroit Novi” viešbutyje, šv. Mišios buvo atnašautos Dievo Apvaizdos parapijoje, o vakariene, vyrų okteto iš Pietų Kalifornijos „Tolimi aidai” koncertas ir linksmavakaris – prie bažnyčios esančiame Kultūros centre. Nors dalyvavo tik 51-as iš 70-ties tarybos narių, spragos nesijautė. Dėmesio centre buvo dalykiškas reikalų svarstymas, dėmesingas problemų aptarimas ir ryžtas ruošti ateičiai.

Dalyviams buvo išdalinta iš anksto paruošta 17-os puslapių Krašto valdybos veiklos ataskaita (ten tilpo JAV LB Krašto valdybos pirmininkės Sigitos Šimkuvienės darbo ataskaita). Po to buvo įvairių tarybų darbo bei programų aptarimas ir finansinės ataskaitos. Finansines ataskaitas atskirai pateikė Krašto valdyba, Socialinių reikalų taryba, Lietuvos našlaičių globos komitetas, Lietuvos Vaikų Viltis ir Lietuvos Partizanų globos fondas. Tų ataskaitų analizė galėtų būti atskiro rašinio tema.

Suvažiavime taip pat buvo išplatintas seniai reikalingas, bet tik dabar paruoštas vadovėlis naujiems Lietuvos Bendruomenės nariams, pavadinamas „Kas yra JAV Lietuvos Bendruomenė?” Jį paruošė Janina Udrienė ir Arvydas Urbonavičius. Tai patrauklus dvylikos puslapių leidinys su 14 spalvotų nuotraukų ir atsakymais į 21 klausimą, tarp jų – Kas sudaro LB? Kokia jos misija? Kaip LB suskirstyta ir kas jai vadovauja? ir pan. Ten yra visa eilė praktiškų patarimų, kaip rinkti apylinkės valdybą, kaip rašyti protokolus, kaip vyksta tarybos rinkimai, kas kam pavaldus ir t. t. Įžangoje autoriai teigia, kad visuomet lengviau tobulinti atliktą darbą, kai pradžia jau padaryta. Baigiamose pastabose sakoma, kad svarbu kiekvienam lietuviui aktyviai dalyvauti JAV Lietuvos Bendruomenėje, nes joje puoselėjamos lietuviškoje šeimoje sudarytos sąlygos išsaugoti savo tautinį lobį bei praturtinti savo ir savo apylinkės gyvenimą. Ypač laukiama jaunų žmonių įsijungimo. Tai tikrai gražus ir prasmingas vadovėlis. Norintys daugiau sužinoti apie LB kviečiami apsilankyti JAV LB tinklalapyje: www.javlb.org.

Pranešimuose bei pasisakymuose kartojami mintis, kad norima aktyvesnio LB priklausančiųjų lietuvių dalyvavimo tiek įvairiuose rinkimuose, tiek ir apylinkių veikloje. Pabrėžtas aktyvesnis pačios tarybos narių įsijungimas į apygardų bei apylinkių veiklą. Priminta, kad išrinktam tarybos nariui praleidus dvi sesijas be rimtos priežasties, jis ar ji turi būti pašalinami iš tarybos. (Nežinau, kaip tai atsilieptų į dabartinę tarybos sudėtį. Prisimenu, kai prieš daug metų, būdamas tarybos nariu, atvykęs į antrąją sesiją, sužinojau, kad aš iš tarybos buvau pašalintas dėl to, kad praleidau pirmąją sesiją. Teko susirasti liudininkų, kurie patvirtino, kad aš toje sesijoje dalyvavau. Buvau gražintas į tarybą, bet atsiprašymo už blogai vedamą apyskaitą nesulaukiau).

„Gera būti drauge!”

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

LB yra ir sąjūdis, ir organizacija. Kaip organizacijai, jai tenka teisinės bei finansinės atsakomybės. Apie tai dalykiškai kalbėjo Rimas Domanskis ir Algimantas Gustaitis. Šiuos ir visą eilę kitų išklaustytų panešimų skiriu prie organizacijos „virtuvės reikalų”. Jų yra ir reikia juos tvarkyti, tačiau pasigedau didesnio dėmesio LB sąjūdžio dvasiai, kuri yra ta energija, pripildanti kryptingos veiklos bures „geru vėju”. Apie visą tai galvojant iškilo maždaug toks įvaizdis: JAV LB – tai tarsi laivas pasaulio jūroje. Lietuvių charta – tai žemėlapis, kuris nustato laivo kryptį. Laivui vadovauja kapitonas, padedamas savo įgulos. Ta pati įgula, tiek taryboje, tiek valdyboje bei įvairiose komisijose yra to laivo darbo jėga. Jie, atsiraitoję rankoves, darbuojasi denio apačioje. Jie tvarko visą mašineriją, kur reikia – pataiso, kur trūksta – prideda, kur per daug – sumažina. Visam tam taip pat reikia ne tik dvasinės, bet ir medžiaginės energijos – pinigų. Čia metai po metų talkon su finansine parama ateina Lietuvos Fondas ir kiti rėmėjai.

Visi įsivaizduojamo laivo darbuotojai ir jų sve-

čiai spalio 12 d. turėjo progą visą vakarą atsitraukti nuo savo (denio apačioje) nesibaigiančių darbų ir kartu pabūti laivo viršuje. Čia jų laukė nepamainomos, patyrusios šeimininkės Reginos paruošta vakariene. Po to ant scenos lipo „Tolimų aidų” dainininkai – vos prieš porą metų į okteta susibūrę vyrai, pasivadinę pagal brangaus poeto Bernardo Brazdžionio eilėraščių „Tolimas aidas”. Grupėje – Darius Anelauskas, Kęstutis Daugirdas, Virgis Kasputis, Erikas Petraitis, Linas Polikaitis, Stepas Puodžiūnas, Tauras Radvenis ir Aleksas Vilkas. Oktetas užbūrė klausytojų ir žiūrovų širdis nuo pirmos dainos. Po to skambėjo gal dar penkiolika dainų, o gausiems klausytojų plojimams pasibaigus, oktetas visus pradžiugino dar trimis dainomis. Nuo pat įsisteigimo grupė dainuoja *a cappella* – be akompanimento. Dainininkai dainavo ne tik tradicines liaudies dainas, bet ir šiuolaikines melodijas.

Prieš koncertą Laima ir Romualdas Maziliauskai pristatė garbės svečius, o pertraukos metu Sigita Šimkuvienė keletui asmenų įteikė Žalgirio mūšio 600 metų pergalės medalius ir padėkos raštus už ilgametį darbą JAV LB gretose ir nepailstamą visuomeninę veiklą. Jais buvo apdovanoti: Dalia Puškorienė iš Clevelando, Marija Remienė ir Regina Narušienė iš Čikagos, Liuda ir Algis Rugieniai bei šių eilučių autorius iš Detroito. Tai buvo netikėta, gražu ir prasminga. Negaliu šių užrašų baigti neišsakyęs Janinos Udrienės, kuri su savo pagalbininkais šią sesiją suorganizavo, globojo ir džiaugėsi jos rezultatais. Dalyviams tikrai buvo gera būti kartu. Ačiū!

Bus galima aplankyti Šv. Kryžiaus bažnyčią

Atkelta iš 1 psl.

Baroko stiliaus bažnyčią suprojektavo žinomas bažnyčių architektas Joseph Molitor. Puošnūs bokštai dvyniais iškilę virš dviaukščių gyvenamųjų namų, kuriuose kadaise gyveno šimtai lietuvių imigrantų išdarbinusių netoliese buvusiose skerdyklose. Sunkus šių lietuvių imigrantų gyvenimas buvo įamžintas Upton Sinclair knygoje „Raistas”.

Bažnyčios vidus – itin erdvus. Didingas platus kupolas 1951 m. buvo dekoruotas lietuvių dailininkų, atvykusių į Čikagą po Antrojo pasaulinio karo. Šalia pagrindinio kupolo yra dar du kupolai, nusagstyti 2,000 lemputėlių. Apsilankę bažnyčioje pastebės ir daugiau lietuviškų detalių, pvz., dail. Adolfo Valeškos nutapytus keturis didžiulius pa-

veiklus su Lietuvos istorijos vaizdais. Lauke, aukštai virš laiptų – didelė Rūpintojėlio skulptūra.

Čikagos architektūros fondo Atvirų durų dienomis galima aplankyti pastatus daugelyje Čikagos rajonų: miesto centre, Hyde Parke, Lincoln Parke, Pilsene, labiau į pietus ar šiaurę nutolusiose vietovėse. Bus atvertos bažnyčių, istorinių pastatų, privačių klubų, net ir ypatingų rezidencijų durys. Daugiau informacijos rasite Čikagos architektūros fondo tinklalapyje: <http://www.openhousechicago.org>.

Parengė Vida Kuprytė

Garbės daktarai

Atkelta iš 1 psl.

Su Vilniaus universiteto mokslininkais profesorius iniciatyva buvo atlikti solidūs bendri moksliniai tyrimai.

Profesorius G. R. Fleming yra Kalifornijos universiteto Berkeley vicekancleris mokslui. Jo mokslinių tyrimų sritys – ultraspirtieji reiškiniai cheminėse, biologinėse sistemose ir fotosintezė, taip pat kvantiniai dinaminiai reiškiniai kondensuotose aplinkose. G. R. Fleming bendradarbiauja su Fizikos fakulteto Teorinės fizikos katedra.

Nuo 1979 m. Vilniaus universiteto garbės daktaro vardas yra suteiktas 54 įvairių užsienio šalių mokslininkams ir visuomenės veikėjams, kurie savo darbais prisidėjo prie Vilniaus universiteto veiklos.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Šį pusmetį Lietuvai pirmininkaujant Europos Sąjungos Tarybai Lietuvos pristatančių renginių netrūksta ne tik Lietuvoje, bet ir lietuvių telkiniuose JAV Rytų pakrantėje. Prieš kelias savaites jums pasakojome apie Lietuvos garbės konsulės Pensilvanijoje Kristos Bard pristatytus kultūrinius renginius, su pažindinančius su Lietuva per kino kadrus ar vaikiškų knygelių iliustracijas.

Šią savaitę „Rytys“ pasakoja apie oficialius renginius, skirtus garsinti Lie-

tuva. Oficialios delegacijos nemažai dėmesio skyrė Mokslo mainų programų skatinimui. Simboliška, kad renginyje „Europos naktis“ pagrindinę muzikos programą atliko lietuvių studentė, mokslo žinias gilinanti Berklee muzikos koledže Bostone.

O kas naujo jūsų Rytų pakrantės bendruomenėje? Rašykite adresu: draugas.east.coast@gmail.com

Bostone aptartos mokslo mainų programos

Švietimo ir mokslo ministerijos viceministrė dr. Svetlana Kauzonienė (priekyje pirma iš k.) susitiko su Bostono Lietuvių Bendruomenės atstovais.

Rugsėjo 15–20 d. Bostone viešėjo Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos (ŠMM) viceministrė dr. Svetlana Kauzonienė. Kartu su Lietuvos mokslininkų, mokslo ir tyrimų institutų darbuotojų, aukštųjų mokyklų atstovų, verslininkų delegacija ji lankėsi Bostono universitete, Massachusetts technologijų institute (MIT) bei „MassBio“ asociacijos surengtoje konferencijoje.

Anot JAV LB Naujosios Anglijos apygardos pirmininkės dr. Reginos Balčaitienės, buvo aptartos investicijų, universitetų mokslo pasikeitimo mainų programų bei įvairių profesinių ryšių užmezgimo galimybės.

ŠMM viceministrė dr. Svetlana Kauzonienė maloniai bendravo su Bostono LB visuomenininkais, mokslininkais ir noriai pasidalijo dabartinėmis problemomis, aptarė perspektyvius projektus.

LB Naujosios Anglijos apygardos info ir nuotraukos

Massachusetts technologijų institute Švietimo ir mokslo ministerijos viceministrė dr. Svetlana Kauzonienė ir vyr. specialistas Arūnas Beržinskas domėjosi ateities technologijomis.

Bostono studentė atstovavo Lietuvai „Euro naktyje“

Simona Smirnova atstovavo Lietuvai gausiai lankomame renginyje „Euro naktis“.

Rugsėjo 27 d. Lietuvos Respublikos ambasada Washingtono dalyvavo tradiciniame Europos Sąjungos diplomatinėse atstovybių organizuojamame renginyje „Euro Night“ („Euro naktis“), kuris vyko Prancūzijos ambasadoje JAV. Šiame, šeštąjį kartą organizuojamame, gausiai lankomame ir išskirtinio Washingtono gyventojų dėmesio sulaukiančiame renginyje savo šalių istoriją, kultūrą ir kulinarines tradicijas pristatė daugiau nei 20 Europos Sąjungos atstovybių ir Europos Sąjungos valstybių narių ambasadų Washingtono atstovai.

Šiame Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujant Lietuvai buvo skirtas išskirtinis dėmesys. Pagrindinėje scenoje vyko Berklee muzikos koledže (Bostonas) studijuojančios Lietuvos muzikos ir teatro akademijos absolventės Simonos Smirnovos džiaz muzikos koncertas. Lietuvos stendas buvo įrengtas garbingiausioje pastato vietoje, kur keli tūkstančiai renginio svečių galėjo detaliau susipažinti su Lietuva.

Ambasados darbuotojai lankytojams dalijo informacinius leidinius apie Lietuvą, vaišino tradiciniais lietuviškais užkandžiais, saldumynais ir gėrimais.

„Draugo“ ir LR ambasados Washingtono info

New Yorko akademinėi bendruomenei pristatytos bendradarbiavimo galimybės

Tęsiant Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos (ES) Tarybai renginius JAV universitetuose, spalio 9 d. Lietuvos Respublikos ambasadorius Washingtono Žygimantas Pavilionis kartu su Ukrainos ambasadoriumi JAV Olexander Motsyk viešėjo Columbia universiteto Harriman institute New Yorke, kur pristatė svarbiausius Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai prioritetus, taip pat ES ir Rytų partnerystės šalių vadovų susitikimą Vilniuje lapkričio mėnesį. Renginyje dalyvavo ir Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas.

Prestiziniame JAV „Ivy“ lygai priklausančiame Columbia universitete 1946 m., padedant Rockefeller fondui, įkurtas Harriman institutas – pirmasis akademinis JAV centras, skirtas Rusijos ir Sovietų Sąjungos studijoms. Šiuo metu instituto specializacija – postsovietinė transformacija.

Susitikime su ambasadoriumi universiteto ir instituto vadovai siūlė bendradarbiauti su Lietuvos akademinėmis ir mokslo įstaigomis.

Lietuvos generalinio konsulato New Yorke info ir nuotrauka

Susitikime dalyvavo (iš dešinės) Lietuvos ambasadorius Washingtono Žygimantas Pavilionis, Columbia universiteto Harriman instituto direktorius prof. Timothy Frye, Ukrainos ambasadorius JAV Olexander Motsyk, Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas.

Lietuviai vėl dalyvavo garsiajame Čikagos maratone

Sirgaliai sveikina bėgiką Artūrą Juronį.

Spalio 13 d. lietuviai dalyvavo Čikagos maratone: vieni jį bėgdami, kiti palaikydami bėgikus sirgalių punkte. Akciją „Lietuviai Čikagos maratone“ jau ketvirtą kartą organizavo LR generalinis konsulas Čikagoje su partneriais, šiais metais aktyviausiai bendradarbiauta su Čikagos-Vilniaus susigiminiavusių miestų komitetu.

Dar iki maratono dienos į lietuvišką komandą užsiregistravusiems sportininkams buvo padovanoti vienodi bėgimo marškinėliai su užrašu „Lithuania“ ant krūtinės. Tad renginio dieną į palaikymo punktą susirinkę sirgaliai lengvai atpažino savo tautiečius tarp 45 tūkstančių bėgikų ir energingai juos sveikino šūksniais bei skanduotėmis.

Vėliau akcijos dalyviai rinkosi į šventę, kurios metu vyko apdovanojimai, skambėjo sveikinimai, buvo bendraujama ir vaišinamasi. Susirinkusiems kalbėjo LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, kuris džiaugėsi, kad šiais metais bėgimas buvo skirtas net trims progoms paminėti: Vilniaus ir Čikagos susigiminiavimo 20-mečio, S. Dariaus ir S. Girėno transatlantinio skrydžio 80-mečio bei Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai. Apie pasiruošimą akcijai pasakojo bei rėmėjus pristatė Vilniaus-Čikagos susigiminiavusių miestų komiteto narė Berta Khavakh, o Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjungos (ŠALFASS) pirmininkas Laurynas Misevičius sveikino sportininkus ir įteikė proginius medalius.

Greičiausiai lietuvių komandoje šiais metais Čikagos maratona nubėgo iš Lietuvos atvykęs Mindaugas Savickas (02:59:25), nedaug nuo jo atsiliko Egidijus Jakštas (03:11:37) ir Audrius Bakanas (03:27:33), moterų grupėje greičiausias buvo Ginta Viliūnas (03:58:10), iš Australijos atvykusi Lietuvos garbės konsulė Sydney, Rasa Palionytė (04:09:34) ir Inga Auškalnienė (04:20:08).

Visi Čikagos maratona bėgę komandos nariai: Inga Auškalnienė, Audrius Bakanas, Paulius Berenis, Rimvydas Bilevičius, Aušra Butkevičiūtė, Egidijus Jakštas, Artūras Juronis, Rasa Palionytė, Dalius Savickas, Mindaugas Savickas, Gintas Stanikūnas, Ginta Viliūnas.

Akcijos „Lietuviai Čikagos maratone“ rėmėjai ir bendradarbiai: Čikagos-Vilniaus susigiminiavusių miestų komitetas, LR Užsienio reikalų ministerija, Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjunga (ŠALFASS), „Boodell and Domanskis, LLC“, „Goodwill Financial“, „Food Depot International“, „Atlantic Express“, „Lina Embroidery“, „Kunigaikščių užėja“, „Lithuanian Plaza“, „HMD Trucking“, „Brookhaven Marketplace“, „Taurus Imports“, „Brothers Vilgalys“, JAV LB Vidurio Vakarų apygarda.

LR generalinio konsulato Čikagoje informacija

Vilniaus-Čikagos susigiminiavusių miestų komiteto narė Berta Khavakh ir Ieva Dilytė, LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas, greičiausias lietuvių komandos bėgikas Mindaugas Savickas ir ŠALFASS pirmininkas Laurynas Misevičius.

Lietuviai sirgaliai palaikymo punkte.

A. Akulič nuotraukos

Kviečia maratono bėgikus burtis į lietuvių komandą

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke kviečia maratono bėgikus burtis į lietuvių komandą ir registruotis siunčiant el. laišką adresu: kons.niujorkas@urm.lt. Maratonas vyks lapkričio 3 d.

Žinutėje nurodykite savo vardą ir pavardę, telefono numerį bei el. pašto adresą.

Norint bėgti 2013 m. New Yorke maratona, pirmiausia būtina užsiregistruoti oficialioje renginio svetainėje www.ingnycmarathon.org, sumokėti dalyvio mokestį ir tuomet tapti lietuvių komandos nariu. Mieli lietuviai sporto mylėtojai, būkime matomi, vieningi ir garsinkime Lietuvos vardą!

LR generalinio konsulato New Yorke info

Žemdirbystės festivalyje šoko „Žaibutis“

„Žaibučio“ šokėjos iš Baraboo, WI, praėjusį šeštadienį, spalio 12 d., dalyvavo Reedsburg, WI, rengiamame žemdirbystės ir maisto festivalyje „Fermentation Fest“. Jo renginių žemėlapis driekėsi apie 50 mylių, ir 6–12 metų mergaitėms dviejų valandų bėgyje teko šokti net keturis kartus. Buvo atlikti: „Polka op op“, „Žirnis ir pupa“, „Vainikų šokis“, „Virė virė košė“ ir „Kalvelis“. Tarp žiūrovų buvo ir lietuvių iš Čikagos. Gražiausia buvo šokti lauke, ūkininko pievoje, prie tvarto, su ant šieno įsitaisiusiais žiūrovais – visai kaip Lietuvos kaime!

Nijolės Etwiler nuotraukos

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Redaktorės prašymas

Jau pasibaigė visos vasaros stovyklos. Smagiai praėjo Jubiliejinė stovykla. „Skautybės kelio“ skyrius laukia aprašymų! Norime, kad lietuvių skautų rėmėjai galėtų paskaityti, kaip stovyklos praėjo, kaip skautai stovyklavo. Aprašymas neturi būti ilgas. Siųskite: ausra67@sbcglobal.net.

Skautiška veikla jau prasidėjo? Atsiųskite savo veiklos planą ar kalendorių – paskelbsime.

Jūsų vietovėje pasižymėjo koks nors skautas ar skautė? Būtų smagu apie tai išgirsti ir kartu pasidžiaugti.

Pasigirkite savo skautiška vietove. Atsiųskite savo žinutes. Mums įdomu, ką veikia skautai visame pasaulyje.

Aprašymai gali būti ir anglų kalba. Išversime. Nebijokite rašyti!
Vis budžiu!

v.s. Aušra Jasaitytė Petry,
„Skautybės kelio“ redaktorė

Živilietės smarkiai dirba

Prasidedant mokslo metams, prasideda ir skautiška veikla ne tik Čikagos apylinkėse, bet visur, kur yra lietuvių skautų.

Rugsėjo 7 d. „Aušros Vartų/Kernavės“ tunto „Živilės“ prityrusių skaučių draugovės sesės susirinko į pirmąją sueigą. Susirinkusios Pasaulio lietuvių centre, susėdome į automobilius ir keliavome į „Little Red Schoolhouse“, į gamtą. Prityrusių skaučių programos dalis yra: atpažinti valgomas ir nuodingas žoles, grybus, vaisius, uogas, šakniavaisius, sėklas, lapus; žinoti, kur ir kaip surasti geriamo vandens; mokėti orientuotis miške (pagal augmeniją ir gamtos reiškinius); susipažinti su mišku ir jo pavojais. O tada yra skiriama tokia užduotis – išbūti miške bent 8 valandas savo pasidarytoje pastogėje ir pasigaminti valgi. Buvo ir kitų užduočių, kurias sesės atliko vasaros stovyklose.

Pridėjome dar keletą užduočių apie gamtą, kad sesės tuo pačiu galėtų įsigyti ir Gamtosakos rinkėjos specialybę. Šią specialybę įsigijo dvi sesės: psl. Olivija Petry ir psl. Lilė Šoliūnaitė, kurios taip pat siekia užbaigti skaučių „Kirvuko“ programą.

Kita sueiga įvyko rugsėjo 21 d.

Šioje sueigoje sesės sužinojo, kaip lietuvių moterų tautiniai drabužiai yra skirstomi pagal vietas, kokios yra tautinių drabužių dalys, kodėl prie tautinių drabužių nešiojamas gintaras ir kt. Visa tai sužinojoime Lietuvių Tautodailės instituto ir sesės Audronės Tamulienės, kuri įdomiai papasakojo tautinių drabužių istoriją, dėka. Po sesės Audronės pasakojimo, prityrusios skautės atliko uždavinį, atkreipdamos dėmesį į Lietuvos rajonus ir tautinių drabužių skirtumus. Ko-draugininkė, sesė Lidija Šoliūnienė gražiai ir smagiai vedė šią užduoties dalį.

Toliau tęsėme savo sueigas. Trečia sueiga įvyko spalio 12 d. Joje sesės buvo supažindintos su Lietuvių Skautų sąjungos istorija. Dar liko keletas punktų šioje programoje, bet sesės įdėmiai klausėsi Lietuvių Skautų sąjungos istorijos, sužinojo, kas ir kokias pareigas joje eina ir pan.

Metai tik prasidėjo, o sesės jau smarkiai dirba bei tobulina savo skautamokslo žinias. Yra tikra garbė su tokiomis sesėmis dirbti.

v.s. Aušra Jasaitytė Petry,
„Živilės“ prityrusių skaučių draugovės ko-draugininkė

Sesės Lilė Šoliūnaitė ir Olivija Petry prie „Little Red Schoolhouse“ ežerėlio.
sesės Aušros nuotr.

AŲA V.S. VYTAUTUI NAMIKUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą „Skautų aidą“ redaktorei, v.s. Alei Namikienei bei visai jos šeimai. Lai brolis Vytautas ilsisi ramybėje. Tegul Dievulis ištiesia Jam ranką, priimant brangų brolių Vytautą į savo karališkus, amžinus namus. Lai Angelai apima visą Namikų šeimą ir paguodžia Juos šioje liūdesio valandoje.

Kartu su Jumis liūdime,

„Aušros Vartų/Kernavės“ tunto sesės

„Nerijos“ jūrų skaučių tunto sesės

„Lituanicos“ tunto broliai

Spalio 20 d., sekmadienį, 11 val. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už mirusiuosius. Po Mišių visus kviečiame į Šv. Kazimiero ir Lietuvių Tautinėse kapines aplankyti savo artimųjų kapus.

METINĘ ŠVENTĘ PASITINKANT

F.S.S. ir ASD/Korp! Vyties vadijos valdybų nariai susirinko planuoti Akademinio skautų sąjungos Čikagos skyriaus metinę šventę, kuri vyks spalio 19 d., šeštadienį, 5:30 val. p. p. Willowbrook Ballroom (8900 Archer Ave. Willow Springs, IL.). Apie savo dalyvavimą praneškite fil. A. Sakalaitei tel. 630- 243-6302 arba el. paštu: ausreles@comcast.net

Sėdi (iš k.): Aušrelė Sakalaite, Audrius Aleksūnas, Aras Galinaitis. Stovi: Jūratė Variakojienė, Vilija Kerelytė, Birutė Vilutienė, Erika Brooks, Leopoldas von Braun, Rasa Aleksūnienė ir Inga Milo.

Kas? Naktis muziejuje

Kada? 2014 m. vasario 21 dieną

Kur? Field Museum

Kaina?

40 dol. skautėms/skautams. (Aušros Vartų-Kernavės, Nerijos ir Lituanicos tuntai paremia tuntų nares/narius)

55 dol. tėveliams (su grupės nuolaida)

Kas dalyvauja? Nuo pirmo iki aštunto skyriaus vaikai, tėveliai, vadovai.

Kada užsisakyti vietas?

Kaip galima greičiau!

Užsakyta tik 100 vietų trimis tuntams. Praeityje jos greitai buvo parduotos.

Visą sumą sumokėti draugininkams/tuntams iki **2013 m. lapkričio 16 d.**

Čekius rašyti: **Lithuanian Scout Association.**

Daugiau informacijos (dienotvarkės, užpildyti permission waiver ir t.t.) žr:

www.fieldmuseum.org/sites/default/files/Overnight%20Packet%202014_1.pdf

SPORTAS

R. Meilutytė toliau garsina Lietuvą

Savaitgalį Maskvoje vykusiame Tarptautinės plaukimo federacijos (FINA) pasaulio taurės varžybose tris aukso medalius laimėjo bei 100 metrų krūtine (25 metrų ilgio baseine) rungties pasaulio rekordą pagerino Rūta Meilutytė.

100 metrų krūtine rungtyje 16-metė olimpinė ir pasaulio čempionė Maskvos olimpinio sporto komplekso baseiną įveikė per 1 minutę ir 2,23 sekundes. Šiuo plaukimu ji ne tik iškovojė pirmą vietą, bet ir įveikė 2009-aisiais metais amerikietės Rebecca Soni pa siektą pasaulio rekordą (1 minutė ir 2,70 sekundės).

Lietuvaitė taip pat nuskynė aukso medalį 50 metrų krūtine (25 metrų ilgio baseine) rungtyje. Atlaukusi per 28,89 sekundes, R. Meilutytė pagerino Europos rekordą.

Paskutinė R. Meilutytės rungtis šiuose varžybose buvo 100 metrų kompleksinis plaukimas. Nors tai nėra jos stipriausia rungtis, R. Meilutytė ir joje iškovojė aukso spalvos medalį. Jį baseiną įveikė per 58,57 sekundes.

Nuo šiol R. Meilutytė yra trijų pasaulio rekordų savininkė: 50 metrų krūtine ir 100 metrų krūtine (abu 50 metrų ilgio baseine) bei 100 metrų krūtine (25 metrų ilgio baseine).

Dar viena S. Vettel pergalė

Praėjusią savaitę Japonijoje įvyko 15-tasis šių metų Formulės 1 etapas. Jį laimėjo iš „Red Bull Racing“ ekipos – vokietis Sebastian Vettel, pirmaujantis čempionate.

Sekmadienio lenktynes iš pirmosios pozicijos pradėjo „Red Bull Racing“ narys Mark Webber. Australas pirmą kartą šiemet „pole“ poziciją atėmė iš savo komandos draugo, S. Vettel. Pastarasis startavo iš antrosios pozicijos.

Starto metu į priekį išiveržė „Lotus“ atstovas Romain Grosjean, lenktynes pradėjęs iš ketvirtosios pozicijos. Lewis Hamilton sekunde buvo aplenkęs abu „Red Bull Racing“ lenktynininkus, tačiau jo dešinioji galinė padanga kliudė S. Vettel priekini sparną, tad britui lenktynės susiklostė ne kaip. Po kelių ratų, jis pasitraukė iš lenktynių. Dar kartą gerai startavo Fernando Alonso iš „Ferrari“. Jis iš aštuntosios pozicijos pakilo į šeštą, po savo komandos draugo Felipe Massa.

R. Grosjean pirmuosius keliasdešimt ratų važiuojo visos rikiuotės priekyje, M. Webber – dviem sekundėm po jo, o S. Vettel nusprendė taupyti padangas ir važiuojo dviem sekundėm atsilikęs nuo savo komandos draugo. Po pirmųjų apsilankymų techninio ap-

tarnavimo zonoje išaiškėjo lenktynininkų strategijos. R. Grosjean ir S. Vettel nusprendė važiuoti su dviem sustojimais, o M. Webber – su trimis.

Per paskutiniuosius ratus trys pagrindiniai lyderiai dažnai keitėsi pozicijom. Paskutinis į boksus pasuko M. Webber. Jis tai padarė važiuodamas pirmoje pozicijoje. Australas užsidėjo vidutinės sudėties padangas, kurios greitesnės, tačiau greičiau dyla negu kietos sudėties padangos. Grįžęs į trasą, M. Webber važiuojo trečias, tačiau greitai vijosi abu savo varžovus – pirmoje ir antroje vietose važiuojusius S. Vettel ir R. Grosjean. Prisivijęs prancūzą R. Grosjean, M. Webber ilgą laiką negalėjo jo aplenksti, kol galiausiai jam tai pavyko likus dviem ratams. Tų ratų neužteko, ir S. Vettel šventė pergalę.

M. Webber lenktynes baigė antras, R. Grosjean – trečias. Ketvirtas liko F. Alonso, penktas – Kimi Raikkonen, šeštas – Nico Hulkenberg, septintas – Esteban Gutierrez, aštuntas – Nico Rosberg, devintas – Jenson Button, dešimtas – F. Massa.

Likus keturiems etapams iki čempionato pabaigos, S. Vettel turi 297 taškus ir jam užtenka kitose lenktynėse užimti penktą vietą, kad užsitikrintų ketvirtą čempiono titulą. Vienintelis lenktynininkas, dar turintis teorinių galimybių tapti čempionu, yra dukart čempionas F. Alonso. Pastarasis turi 207 taškus. Japonijoje jis tapo daugiausiai taškų surinkusiu lenktynininku Formulės 1 istorijoje.

Kitos lenktynės vyks spalio 27 dieną Indijoje.

Parengė Paulius Triukas

2013–2014 metų NBA sezonas

Nenumaldomai artėja naujasis „National Basketball Association“ (NBA) sezonas. 68-tame NBA sezone Lietuvą atstovaus du krepšininkai – Jonas Valančiūnas ir Donatas Motiejūnas.

Jau kelis metus iš eilės čempionato geriausiais laikomi Miami „Heat“ ir Čikagos „Bulls“ komandos. „Heat“ link titulo vėl ves LeBron James, Dwyane Wade ir Chris Bosh. Šią komandą paliko tik vienas iš geriausių jos žaidėjų – Mike Miller. Komandoje lieka Ray Allen, Mario Chalmers, Chris Andersen, Shane Battier ir Norris Cole, o prie jos dar prisijungė Greg Oden. Šis centras, 2007-ųjų metų naujokų biržos pirmasis šaukimas, turėtų padėti vienintelėje „Heat“ silpnoje vietoje – po krepšiu. Pagrindiniai jų varžovai dėl kelialapio į NBA finalą – Čikagos „Bulls“ – vėl turi sveiką Derrick Rose. Skirtingai nuo 2011-tųjų metų atkrintamųjų varžybų, „Bulls“ turi puikų atakuojantį gynėją Jimmy Butler, daugiau patirties ir žaidybinių praktikos bei labiau patikinčią savimi komandą, kuri pernai be D. Rose sugebėjo nukeliauti iki Rytų konferencijos pusfinalio.

„Heat“ ir „Bulls“ didžiausia kliūtimi gali tapti Los Angeles „Clippers“. „Clippers“ sustiprino naujas treneris ir nauji pajėgūs žaidėjai. Chris Paul, Blake Griffin, DeAndre Jordan, Jamal Crawford, J. J. Redick, Darren Collison ir Antawn Jamison su treneriu Doc Rivers į kovą stot tikėdamiesi geriausio rezultato. Kitai Los Angeles „Lakers“ komandai prognozuojama vieta už Vakarų konferencijos aštuntuko.

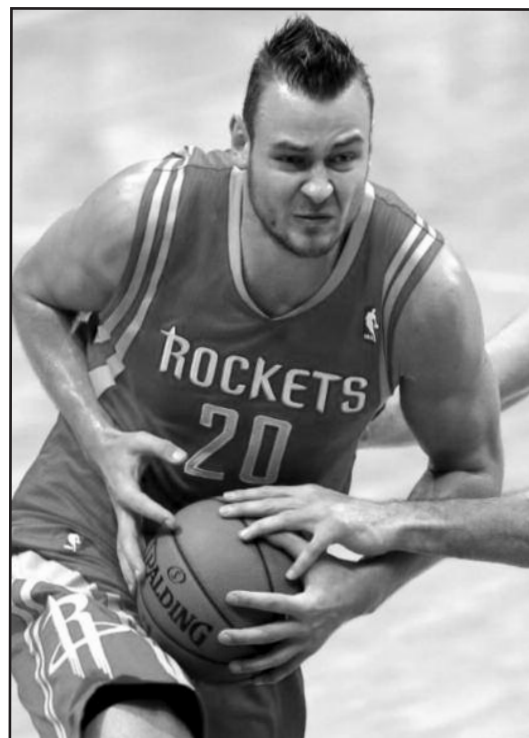
Po vieno sezono „Lakers“ palikęs Dwight Howard išsikėlė į Houstoną. Pasitreniravęs su legendiniu Hakeem Olajuwon, D. Howard laimingas galėdamas žaisti „Rockets“ komandoje. „Rockets“ bus bene įdomiausia komanda. Jos lyderiu liks James Harden, puolimą diriguos Jeremy Lin, juoda darbą atliks Chandler Parsons, o savo žvaigždę dar labiau įžiebtį bandys D. Motiejūnas. Kevin McHale, buvęs legendinis Bostono „Celtics“ vidurio puolėjas, bandys laimėti ketvirtą čempiono žiedą – pirmą kaip treneris.

„Golden State Warriors“, Denverio „Nuggets“ ir Indianos „Pacers“ pernykščius sezonus užbaigė gerai iš šiais metais iš jų daug tikimasi. „Warriors“ pasirašė sutartį su Andre Iguodala, kuris prisijungs prie stipriai patobulėjusių Stephen Curry, Klay Thompson, Harrison Barnes ir Andrew Bogut bei po traumos visiškai pasveikusių David Lee. „Nuggets“ turi naują trenerį, Brian Shaw – buvusį „Lakers“ žaidėją bei Phil Jackson asistentą Los Angeles. Į komandą jis pasikvietė pernai išpūdingai rungtyniausių Nate Robinson. Šis bus tik atšarginis žaidėjas, nes „Nuggets“ turi galingą Ty Lawson. Daug tikimasi iš JaVale McGee. Į „Pacers“ po traumų sugrįžo Danny Granger. Įdomu, ar D. Granger grįš į startinį penketą? Pernai jame gerai susižaidė Paul George, Roy Hibbert, David West, George Hill ir Lance Stephenson. Komandai šiemet taip pat padės argentinietis Luis

Scola, Chris Copeland ir C. J. Watson.

Sustiprėjo abi New Yorko komandos. „Knicks“ turi neįtikėtina gerą naujoką Tim Hardaway, Jr., kuris gali tapti geriausiu sezone. Prie komandos taip pat prisijungė Andrea Bargnani, Metta World Peace ir Beno Udrih. „Nets“ iš savo miesto varžovų pasiglemžė Jason Kidd. Tiesa, jis ne „Nets“ žaidėjas, o – vyriausiasis treneris. J. Kidd vadovaus sustiprėjusiai Brooklyno komandai, kurioje žais Deron Williams, Brook Lopez, Joe Johnson, Kevin Garnett, Paul Pierce, Jason Terry ir Andrei Kirilenko.

Kiek labiau nenuspėjamos Oklahoma City „Thunder“, Bostono „Celtics“, Clevelando „Cavaliers“, Detroito „Pistons“ ir Minnesotos „Timberwolves“. „Thunder“ dar turi laukti, kol pasveiks jų pagrindinis žaidėjas – Russell Westbrook, o iki tol juos

Donatas Motiejūnas.

link pergalių lydės Kevin Durant ir Serge Ibaka. „Celtics“ prarado visą savo „didįjį trejetą“, bet pasveikus Rajon Rondo, jų ateitis nusimato šviesi. „Cavaliers“ turi du pirmuosius šaukimus iš dviejų naujokų biržų – Kyrie Irving ir Anthony Bennett. Sklinda gandai, jog kitais metais bus ir trečias – L. James? „Pistons“ turės vieną stipriausių priekinių linijų – Andre Drummond, Greg Monroe ir Josh Smith, o į ekipą taip pat grįžta 2004-tųjų metų NBA finalo naudingiausias žaidėjas Chauncey Billups. „Timberwolves“ bus labai stipri komanda, jei išvengs traumų. Kevin Love, Ricky Rubio, Nikola Pekovic, Derrick Williams, Kevin Martin ir naujokas Shabazz Muhammad skamba galingai.

Jonas Valančiūnas ir toliau gins Toronto „Raptors“ garbę. Lietuvui Kanadoje padės Rudy Gay, DeMar DeRozan, Kyle Lowry, Amir Johnson bei iš „Pacers“ atvykęs Tyler Hansbrough. „Raptors“ nėra laikoma favorite, tačiau JAV žiniasklaida įdėmiai seka „Big V“ (J. Valančiūno pravarde), nes iš jo, per vasarą akivaizdžiai sustiprėjusio, daug laukiama.

2014 m. vasario 1 dieną iš NBA komisaro posto po 30-ties metų pasitrauks David Stern. Naujuoju komisaru taps jo pavaduotojas Adam Silver.

NBA sezonas prasidės spalio pabaigoje.

LIETUVA IR PASAULIS

Raginama prisidėti prie Komunizmo nusikaltimų muziejaus statybų

V. Landsbergis ir L. Edwards.

D. Labučio nuotr.

Vilnius (Bernardinai.lt) – Komunizmo aukų memorialo fondas, įsteigtas Amerikoje, kviečia Lietuvą prisidėti prie Komunizmo nusikaltimų muziejaus statybų Washingtone. Tai tarptautinis projektas, kuriuo siekiama visuomenę geriau supažindinti su komunistinio režimo nusikaltimais. Muziejaus projektas planuojamas nuo 2007 m., kai Washingtone buvo pastatytas paminklas viso pasaulio komunizmo aukoms. Apie galimą paramą fondo atstovai kalbėjosi su Lietuvos, Latvijos bei Estijos valdžia. Muziejų tikimasi atidaryti 2017 m., minint šimtąsias bolševikų revoliucijos Rusijoje metines. Amerikos istorikas, Komunizmo aukų memoria-

lo fondo pirmininkas Lee Edwards teigia, kad šis muziejus bus skirtas šimtui milijonų režimo aukų iš viso pasaulio atminti. „Tai muziejus, kuriame būtų atliekami tyrimai, skirti užfiksuoti praeities ir dabarties komunizmo nusikaltimus“, – sako L. Edwards. Europarlamentaras prof. Vytautas Landsbergis pabrėžia, kad nacizmo ir komunizmo nusikaltimai turi būti vertinami vienodai. „Bandoma teigti, kad nacių nusikaltimai yra didesni negu sovietų. O kuo tai skaičiuojama? Aukų skaičiumi išėitų atvirksčiai. Bet galbūt kas nors turi daugiau simpatijų bolševikams, o mažiau naciams, tai dalykai visai iškrypsta“, – teigia V. Landsbergis.

Kviečiama siekti globalios Lietuvos tikslų

Detroitas (URM informacija) – Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorė Gintė Damušytė spalio 11–13 d. Detroito vykusioje JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) tarybos sesijoje pristatė Globalios Lietuvos programą, kuria siekiama užtikrinti, kad iš Lietuvos išvykę tautiečiai neprarastų ryšio su tėvyne ir įsitrauktų į šalies ateities kūrimą. Visa veikla – projektai,

dainų šventės, lituanistinis švietimas, kultūriniai renginiai, suvažiavimai ir mokymai turėtų pasitarnauti bendram tikslui – susitelkti Lietuvos valstybės stiprinimui, padėti puoselėti lietuvišką tapatybę ir prisidėti prie Lietuvos tikslų įgyvendinimo bei jos vardo garsinimo. Diplomatai ragino dalytis gerą patirtimi, saugoti išėivijos kultūrinį paveldą.

Ministerija siūlo įteisinti partnerystę

Vilnius (Bernardinai.lt) – Teisingumo ministerija, vadovaujama socialdemokrato Juozo Bernatono, parengė Civilinio kodekso (CK) pataisas, kuriomis nustatytos neįregistruotųjų santuokos, bet kartu gyvenančių vyro ir moters teisės ir pareigos. Šiomis CK pataisomis Teisingumo ministerija įgyvendina Konstitucinio Teismo nutarimą, kad šeima gali būti ir be santuokos kartu gyvenantys vyras ir moteris. Ministerijos siūlomame įstatymo projekte partneriais galėtų tapti

veiksnūs pilnamečiai asmenys, kurie nėra giminaičiai, nėra tarpusavyje sudarę santuokos bei nėra kitų asmenų partneriai. Siūloma įtvirtinti partnerystę pagal įstatymą, kai pats bendras vyro ir moters gyvenimas, sukuriant šeiminius santykius, sukelia teisinių pasekmių, nereikalaujant specialių formalumų. Taip pat partneriai turėtų galimybę išviešinti partnerystę užregistravę pareiškimą. Taip pat numatyti ir partnerystės nutraukimo pagrindai.

Akademikai ir politikai aptaria kultūros vaidmenį

Vilnius (ELTA) – Spalio 17 d. Vilniuje rengiamas neformalus ES šalių Užsienio reikalų ministerijų vyresniųjų pareigūnų, atsakingų už kultūrą, ir Kultūros ministerijų vyresniųjų pareigūnų susitikimas. Renginyje, kurį organizuoja Užsienio reikalų ministerija, bendradarbiaudama su Kultūros ministerija, dalyvaus ES šalių narių, Europos Komisijos, ES Tarybos generalinio sekretoriato, Europos išorės veiksmų tarnybos atsto-

vai. Lietuvos ir užsienio akademikai bei viešosios nuomonės formuotojai diskutuos apie ES galimybes veikti kultūros srityje ir daryti teigiamą įtaką kaimyninių šalių raidai. Ketinama aptarti, kaip bendra istorija ir kultūra gali pasitarnauti ES kaimynystės politikai, skatinti tarpusavyje pasitikėjimą ir tarpkultūrinį dialogą. Susitikimo dalyviai taip pat kels klausimą, koks gali būti kultūros indėlis skatinant politines reformas.

Vatikanas pradeda naują skyrių

Vatikanas (BNS) – Vatikanas prieš svarbias reformas spalio 15 d. pradėjo naują skyrių – diplomatas veteranas Pietro Parolinas pakeitė į skandalą išivėlusį kardinolą Tarcisio Bertone valstybės sekretoriaus poste. Valstybės sekretorius, kuris yra dešinioji popiežiaus ranka, dažnai vadinamas Vatikano „premjeru“ ir turi didelę įtaką, o papildomos reikšmės šiam postui suteikia Pranciškaus bandymai pertvarkyti Bažnyčios vyriausybę. Oficialus įgaliojimų perdavimas įvyko per ceremoniją Vatikane, dalyvaujant aukščiausio rango pareigūnams iš Valstybės sekretoriato. 58 metų P. Parolinas iki šiol buvo Vatikano pasiuntinys Venesueloje ir yra laikomas jaunu žmogumi vienam aukščiausių Katalikų Bažnyčios postų. Jis yra jauniausias dvasinin-

kas šiame poste nuo Eugenio Pacelli, kito diplomato, kuris Vatikano valstybės sekretoriumi buvo paskirtas 1930 metais, 53-ejų, o vėliau tapo popiežiumi Pijumi XII. Anksčiau P. Parolinas buvo Vatikano pasiuntinys Meksikoje ir Nigerijoje, sprendė opius Bažnyčiai klausimus, tarp kurių buvo diplomatiniai santykiai su Izraeliu. Valstybės sekretoriaus postas laikomas aukščiausiu politiniu ir diplomatinio postu Vatikane, o kai kuriais atvejais valstybės sekretorius gali pavaduoti popiežių. Trys valstybės sekretoriai yra tapę popiežiais. „Jis yra puikus pasirinkimas, kvalifikuotas žmogus, geras derybininkas, labai gerai išlaikantis pusiausvyrą“, – sakė prancūzų kardinolas Jeanas-Louis Tauranas, buvęs popiežiaus Jono Pauliaus II diplomatijos vadovas.

Italija sustiprino pakrantės apsaugą

Roma (ELTA) – Žuvus šimtams iš Šiaurės Afrikos plaukusių migrantų Italija sustiprino pakrantės apsaugą. Nuo spalio 14 d. į pietus nuo Sicilijos salos patuliuos daugiau laivų ir orlaivų. Praeitą penktadienį tarp Malto ir Italijos Lampedūzos salos apvirtus laivui žuvo mažiausiai 33 žmonės. Prieš savaitę nuskendus kitam laivui prie Lampedūzos krantų žuvo per 350 migrantų. Italija anksčiau prašė Europos Sąjungos (ES) pagalbos dėl į šalį plūstančių migrantų. Dauguma žmonių su šeimomis bėga nuo karo ir skurdo Afrikoje bei Artimuosiuose Rytuose ir tikisi geresnio gyvenimo Europoje. Pastaruoju metu žuvus daugybei migrantų Italija vėl

kreipėsi į ES. Gynybos ministras Mario Mauro sakė, kad Italija patrigubins savo pakrantės patrulių skaičių Viduržemio jūros pietuose. Italijos žiniasklaida pranešė, kad ieškant nelaimės ištiktų laivų taip pat galės būti naudojamas bepilotis lėktuvas. Užsienio reikalų ministrė Emma Bonino sakė, jog patuliai gelbės migrantus, o ne „lieps jiems likti, kur yra“. Šiuo metu prie Italijos krantų patruliuoja pakrantės apsaugos ir pasienio apsaugos laivai bei dar trys laivai ir keturi sraigtasparniai. Pareigūnai taip pat gali iškviesti du žvalgybinius lėktuvus su naktinio matymo sistemomis.

Lenkijoje – paminklas sovietų kareiviui žagintojui

Gdanskas (ELTA) – Išardytas paminklas sovietų kareiviui žagintojui, kuris spalio 12 d. vakare buvo pastatytas Pergalės alėjoje Gdanske. Skulptūros autorius – tenykštės Dailės akademijos studentas Jerzy Bohdan Szumczyk. Pasak jo, kūriniu siekiama atkurti istorinę tiesą ir prisiminti moterų likimą karo metais. Skulptūra buvo išgabenta jau sekmadienio rytą miesto valdžios ir policijos potvarkiu. Gdanskos administracija pabrėžė nedavusi leidimo pastatyti paminklą. Skulptūra, kurią autorius pavadino „Komm Frau“ (Ateik čia, moterie), Gdanskos Pergalės alėjoje iškilo šeštadienio vakare. Pats autorius teigia, kad jį tiesiog šokiravo istoriniai faktai apie tai, kaip raudonarmiečiai, žygiuodami Berlyno link, prievartaudavo moteris. Studentas teigia, jog jo skulptūra tiesiog išreiškia jo jausmus ir požiūrį į 1944–1945 m. įvykius. Isto-

rikų duomenimis, sovietų kariai 1944–1945 m. išprievartavo daugiau kaip vieną milijoną vokiečių moterų. Iki Vokietijos išiveržimo į Lenkiją 1939 m. Gdanskas buvo laisvasis miestas, o 95 proc. jo gyventojų buvo vokiečiai. Moterų prievartavimas taip pat buvo paplitęs ir Raudonajai armijai užimant Lenkiją. Tiesa, nusikaltimo mastai buvo mažesni ir, istorikų skaičiavimu, buvo išprievartauta 100,000 moterų. Skulptūra, kurią sudaro natūralaus dydžio vyro ir moters figūros, vaizduoja žaginimo sceną. Vyras sovietų kareivio uniforma ir šalmu su penkiakampe žvaigžde viena ranka laiko už plaukų gulincią neščią moterį, o kita kiša jai į burną pistoleto vamzdį. J. B. Szumczyk sako norėjęs pastatyti savo kūrinių priešais Brandenburgo vartus Berlyne, bet jam nepakakę pinigų šiam sumanymui įgyvendinti.

Ukraina pereina prie profesionalų kariuomenės

Kijevas (Bernardinai.lt) – Spalio 14 d. Ukrainos Prezidentas Viktoras Janukovyčius pasirašė nutarimą dėl paskutiniojo jaunuolių šaukimo į privalomą karinę tarnybą. Ukrainos valdžia galutinai apsisprendė pereiti prie profesionalios kariuomenės. Prezidento spaudos tarnyba išplatino pranešimą, kuriame teigiama, kad viena iš priežasčių žengti tokį žingsnį – tai, kad kariuomenė naudojasi išsivys-

čiusionis technologijomis, kurioms reikalingas profesionalus pasirengimas. Karinė technika labai sudėtinga, todėl ir kariai turi būti paruošti profesionaliai. Profesionaliems kariams planuojama suteikti plačių socialinių garantijų ir mokėti didesnę nei vidutinis Ukrainoje darbo užmokestį, todėl spėjama, kad norinčių būti kariais tikrai netrūks.

VERSLO NAUJIENOS

Vilniuje atidarytas naujas ekologiškų technologijų centras

Ekologiškiausias Europoje pramonės objektas, naujos kartos modernių saulės elementų gamykla ir tyrimų laboratorija, greičiausias vaizdo konferencijų ir interneto media centras Europoje ir inovatyvių jaunų bendrovių inkubatorius. Visa tai yra naujajame „BOD Group“ Aukštųjų technologijų centre „L.I.G.H.T. WING“ Vilniuje, duris atvėrusiame spalio 15 d.

Naujame technologijų centre jau iki 2015 m. pradžios planuojama sukurti aukštųjų technologijų produkcijos ir paslaugų už daugiau nei 0,5 mlrd. litų, o iki 2017 m. apimtys turėtų išaugti iki 1 mlrd. litų. Didžioji dalis čia sukuriama produkcijos ir paslaugų bus išvežama į užsienį.

„Per keletą metų „L.I.G.H.T. WING“ (angl. *Lithuanian incubator of green and high technologies*) taps regioniniu lyderiu aukštųjų technologijų srityje. Didžiausia pridėtinė vertė bus centro mokslinis tiriamasis pajėgumas, nes čia sudarysime geriausias sąlygas vystyti technologijų tyrimus ir plėtrą, čia mokslas ir verslas susijungs vardan tikros, tvarios pažangos. Šiandien čia kuriami modernaus, inovatyvaus, ateities Vilniaus pamatai“, – savo ateities darbais dalijosi „BOD Group“ vadovas Vidmantas Janulevičius.

Didžiausią „L.I.G.H.T. WING“ centro dalį kol kas užims ateities saulės technologijas vystančios ir elementus gaminančios bendrovės: „Baltic Solar Energy“ ir „Baltic Solar Solutions“ bei saulės modulius surinkiantis „ViaSolis“.

Centre taip pat suformuotas inovacijų verslo branduolys, kuriame įsikūrė aukštųjų technologijų įmonės: „Kemek Engineering“, „Innovative Pharma Baltics“, „ProBioSanus“, „Litfarma“, „Altechna“. Po metų centre veiklą pradės ir intelektinės nuosavybės internete apsaugos platforma „Clear Digital World“. Į naują technologijų centrą persikėlė ir „BOD Group“ DVD, Blu-ray diskų gamykla, aprūpinanti laikmenomis nemažą dalį Europos.

Centre per metus bus pagaminta iki 16,7 mln. vienetų saulės elementų, metinis komplekso pajėgumas – 70 MW. Tiek saulės elementų pakaktų 50-iai vidutinio galingumo Europos saulės jėgainių įrengti.

„L.I.G.H.T. Wing“ centras užima 30,200 kv. m. plotą. „BOD Group“ investicijos į centrą iki 2015 m. sieks 150 mln. Lt (30 proc. – ES lėšos). Skaičiuojama, kad investicijos atsiperks per 5–6 metus.

Alkas.lt

„Arvi“ tapo strateginiu ISM universiteto investuotoju

Spalio 15 d. ISM Vadybos ir ekonomikos universiteto steigėjai BI Norwegian Business School ir Norvegijos verslo plėtros fondas „Innovation Norway“ pasirašė sutartį su kompanija „Arvi“, kuri tapo strateginiu ISM universiteto investuotoju. Naujasis investuotojas artimiausiu metu prisidės prie ISM universiteto planų stiprinti konkurencingumą tarptautinėje aukštojo mokslo rinkoje: diegti naujas studijų programas, aktyviau ieškoti studentų ir dėstytojų užsienio rinkose, siekti prestižinės Europos kokybės akreditacijos EQUIS. ISM kaip institucija išlaikys sprendimų savarankiškumą, nepakitusią universiteto vadovybę bei puoselės ilgametį bendradarbiavimą. „Arvi“ jau du dešimtmečius rūpinasi Lietuvos mokslo, kultūros ir švietimo plėtra. Įmonė artimai bendradarbiauja su daugeliu Lietuvos aukštųjų mokyklų. „Arvi“ pasirengusi prisidėti prie geriausių pasaulio vadybos mokslo tradicijų tūšos.

Bernardinai.lt

Frankfurto knygų mugėje – nauji leidybiniai sumanymai

Spalio 13 d. pasibaigė viena didžiausių pasaulyje Frankfurto knygų mugė. Šiomet ji kvietė diskutuoti apie savileidybą, elektronines knygas bei sudarė sąlygas knygų leidėjams įvairių diskusijų, susitikimų metu dalintis patirtimi ir išgirsti žymiausių leidėjų išvalgas.

Frankfurto knygų mugėje šiais metais dalyvavo ir stendą rengė Lietuvos leidėjų asociacija (LLA) kartu su VšĮ „Versli Lietuva“. Lietuvos stende buvo pristatyta LLA sudaryta naujausių leidinių kolekcija ir Knygos meno konkurso knygos-laureatės bei dalinamoji medžiaga apie knygų leidybą Lietuvoje. Informaciją apie Vertimų skatinimo programą užsienio leidykloms, autorių kūrybos leidinius stende pristatė Tarptautinių kultūros programų centras (TKPC), kurio atstovė mugėje taip pat susitiko su įvairių leidyklų atstovais bei aptarė galimybes ateityje leisti lietuvių autorių knygas užsienyje.

Prancūzų leidykla „Gaia Editions“, kuri leidžia itin daug skandinavų, rytų ir centrinės Europos literatūros, susidomėjo keliais lietuvių autoriais. Ypač įdomus jiems pasirodė Jurgio Kunčino romanas „Tūla“. Ši leidykla norėtų išleisti pirmą lietuvių romaną ir šiuo metu renkasi iš pasiūlytų rinktinių ir tekstų ištraukų.

Mugėje pasidžiaugta ir jau kitą mėnesį pasirodysiančia leidyklos „Dedalus Ltd.“ kartu su TKPC leidžiama šiuolaikinės literatūros prozos antologija, kurios sudarytojas Almantas Samalavičius. Tik pasirodžiusi antologija bus pristatyta lietuvių bendruomenei ir plačiai visuomenei Londone. Ši knyga – indėlis į labai nedidelį Didžiojoje Britanijoje išleidžiamų verstinių knygų procentą.

Rochesterio universiteto leidykla „Open letter“ mugėje domėjosi lietuvių literatūros aktualijomis. Šios leidyklos prieš kelerius metus išleistas Ričardo Gavelio romanas „Vilniaus pokeris“ susilaukė išskirtinio susidomėjimo ir jo visas tiražas buvo parduotas. Šiuo metu knygą galima įsigyti tik elektroniniu formatu. Tikimasi, kad leidykla ir ateityje dirbs su lietuvių literatūra.

Susitikimo su leidykla „Ibis grafika“ metu dar kartą pasidžiaugta Kęstutis Kasparavičiaus knygų vaikams populiarumu Kroatijoje. Daugiausiai autoriaus knygelių išleidusi leidykla tikino, kad jos turi paklausa, o ir kiekvienas K. Kasparavičiaus apsilankymas Kroatijoje sutraukia gausius mažųjų skaitytojų būrius. Su šia leidykla buvo aptartos galimybės leisti lietuvių grožinę literatūrą pristatančių knygų seriją.

Frankfurto knygų mugėje taip pat buvo surengtas neoficialus vertimų skatinimo programos vykdančių organizacijų tinklo susitikimas. Europos literatūros centrų atstovai pasidalino savo patirtimi apie šių metų mugę, pristatytas tyrimas apie elektronines knygas Vokietijoje. Susitikimo metu aptarta kitąmet Briuselyje vyksiančio susitikimo temos, nuspręsta daug dėmesio skirti vertimų kokybei ir dalintis patirtimi, kaip ir kokiais būdais vertimų skatinimo programas vykdančios organizacijos tikrina gaunamų vertimų kokybę.

Bernardinai.lt

Išskirtos šešios Lietuvos mokslo kryptys

Švietimo ir mokslo ministerija teikia Vyriausybei tvirtinti pagrindines Lietuvos mokslinių tyrimų, eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos kryptis 2014–2020 metams. Projektas parengtas kartu su kitomis ministerijomis įgyvendinant Vyriausybės programą ir Europos Komisijos sąlygą visoms ES šalims apibrėžti sumaniosios specializacijos sritis. Projekte išskiriamos šešios pagrindinės kryptys: energetika ir tvari aplinka; įtrauki ir kūrybinga visuomenė; agroinovacijos ir maisto technologijos; nauji procesai, medžiagos ir technologijos gamybai; sveikatos technologijos ir biotechnologijos; transportas, logistika, informacinių ir ryšių technologijos. Į šias mokslo sritis bus nukreipiamos ir ES paramos 2014–2020 m. lėšos.

Ieškota pasaulio ekonomikos skatinimo priemonių

Europos Sąjungos Ekonomikos ir finansų reikalų tarybai pirmininkaujantis Lietuvos finansų ministras Rimantas Šadžius Didžiojo dvidešimtuko (G20) susitikime pristatė ES patirtį, siekiant užtikrinti geresnę mažų ir vidutinių įmonių kreditavimą ir taip prisidedant prie ilgalaikių investicijų į ekonomiką. Ekonomika, fi-

nansų stabilumas ir investicijų skatinimas buvo vienos pagrindinių spalio 10–11 dienomis Washingtono vykusio G20 šalių finansų ministrų ir centrinių bankų valdytojų susitikimo temų. Susitikime ne kartą nuskambėjo mintis, kad, ieškant ekonomikos skatinimo būdų, idėjų pakanka, tačiau reikia konkrečių priemonių toms idėjoms įgyvendinti.

VU įkurta dar viena mobiliųjų aplikacijų laboratorija

Spalio 15 d. „Barclays“ technologijų centras Lietuvoje, bendradarbiaudamas su Vilniaus universiteto Matematikos ir informatikos fakultetu (VU MIF), iškilmingai atidarė mobiliųjų aplikacijų kūrimo laboratoriją „Innovation Space“. Ji veiks VU MIF Vilniuje. Joje įrengta 15 darbo vietų. Laboratorijos tikslas – pagerinti studijų kokybę, sukurti didesnę prieinamumą prie vis labiau populiarėjančios „Apple iOS“ mobiliosios platformos VU studentams ir dėstytojams. Studentai, pasirinkę studijuoti iOS programavimo kursą, laboratorijoje bus mokomi kurti mobiliąsias programėles „Apple“ išmaniesiems telefonams. Kasmet šioje laboratorijoje tikimasi išugdyti apie 60 studentų. Tokie studentai galės lengviau konkuruoti darbo rinkoje.

Parengta pagal internetinę žiniasklaidą

Valiutų santykis (2013 m. spalio 16 d.)

1 USD (JAV doleris) – 2,55 LTL
1 EUR (euras) – 3,45 LTL
1 AUD (Australijos doleris) – 2,43 LTL
1 CAD (Kanados doleris) – 2,46 LTL
1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,07 LTL
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,12 LTL

MŪSŲ STALUI

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

Gardiems sotiems pietums

Prie paukštienos ar žuvies

Reikės: 2 sv šviežių bulvių, 2 šaukštų natūralaus jogurto arba neriebios grietinės, 2 šaukštų alyvuogių aliejaus, šaukšto saldžių garstyčių, pusės citrinos sulčių, 2 česnako skiltelių, 2 šaukštų smulkintų mėtų, druskos.

Bulves kruopščiai nuplaukite, galite truputį pašveisti metaliniu šveistuku ir išvirkite pasūdytame vandenyje. Paruoškite pagardą: sumaišykite jogurtą arba grietinę, alyvuogių aliejų, garstyčias, citrinų sultis, smulkintus česnakus ir mėtą, įberkite druskos. Išvirtas bulves sudėkite į dubenį ar lėkštes ir užpilkite pagardu. Patiekite iš karto.

Šviežių bulvių ir voveraičių apkepas

Reikės: 4 sv šviežių bulvių, 3 šaukštų sviesto, 1 sv voveraičių, 2 česnako skiltelių, 1 poro, 2 šaukštų tarkuoto parmezano sūrio, 1,5 puodelio grietinės, 1,5 puodelio vištienos sultinio, 0,25 puodelio sauso baltjojo vyno, krapų, druskos.

Bulves kruopščiai nuplaukite ir supjaustykite plonais griežinėliais. Troškintuve pašildykite šaukštą sviesto, suberkite nuvalytas voveraites ir kepkite ant stiprios ugnies 5 minutes. Tada suberkite susmulkintus česnakus, dar 4 minutes patroškinkite ir perdėkite į dubenį. Į troškintuvą sudėkite likusį sviestą, griežinėliais supjaustytą baltąją porą dalį ir kepkite 6 minutes. Paruoštus porus sumaišykite su grybais. Kepimo formą ištepkitė sviestu, ant dugno sudėkite pusę bulvių, tuomet – grybus su porais, pabarstykite parmezano sūriu, tada dėkite dar vieną sluoksnį bulvių. Atskirame dubenyje sumaišykite grietinėlę, vištienos sultinį ir vyną, įberkite druskos. Mišinį užpilkite ant bulvių. Kepkite valandą 400 °F įkaitintoje orkaitėje. Likus 5 minutėms iki kepimo pabaigos apibarstykite apkepą sūriu. Iškepusį apkepą išimkite iš orkaitės, uždenkite folija ir palikite 15–20 minučių. Prieš patiekdami apibarstykite smulkintais krapais.

Pastaba: galima naudoti konservuotus arba šaldytus grybus, tik reikia juos nusausti ir susmulkinti.

Šviežios bulvės su silkių sviestu

Reikės: 2 sv šviežių bulvių, lazdelės sviesto, nedidelės silkės, 1,5 puodelio pieno, 2 šaukštų garstyčių, krapų.

Bulves nuplaukite ir išvirkite su lupynomis. Paruoškite silkės file ir 30 minučių pamirkykite ją piene. Silkę sumalkite mėsmale arba susmulkinkite trintuvu. Sviestą palaikykite šiltoje patalpoje, kad suminkštėtų. Nuplaukite krapus ir susmulkinkite. Silkę sumaišykite su sviestu, garstyčiomis ir krapais. Patiekite su karštomis bulvėmis.

Šviežios bulvės su varške

Reikės: 10 vidutinio dydžio bulvių, 4 oz varškės, 0,5 puodelio grietinės, druskos.

Bulves gerai nuplaukite (jei luobelės nelabai standžios, jų galima nelupti) ir išvirkite. Varškę sumaišykite su grietine, pasūdykite ir patiekite su karštomis bulvėmis.

Daržovių plokštainis

Reikės: 2 šviežių bulvių, 2 morkų, 2 nedidelių cukinijų, svogūno, 4 česnako skiltelių, 3 kiaušinių, 3 šaukštų maltų džiovintų petražolių, 4 šaukštų alyvuogių aliejaus, šaukšto smulkintų petražolių, ¼ šaukšteliu džiovinto baziliko, druskos, maltų juodųjų pipirų.

Smulkiai supjaustykite česnakus, kitas daržoves stambiai sutarkuokite. Daržoves sumaišykite su džiovintais, kiaušiniiais, petražolėmis, baziliku, druska ir pipirais. Daržovių masę perdėkite į aliejumi išteptą kepimo formą. Išlyginkite daržovių plokštainio viršų, apšlakstykite likusiu aliejumi ir kepkite 350 °F temperatūroje orkaitėje 50–60 minučių, kol susiformuos traški plutelė. Patiekite karštą.

Šviežios bulvės su česnakais

Reikės: 2 sv šviežių bulvių, 2 česnako skiltelių, žalumynų, aliejaus, druskos, maltų juodųjų pipirų, sviesto.

Bulves gerai nuplaukite ir išvirkite neluptas. Truputį atvėsinkite ir perpjaukite perpus, jei bulvės stambios – į keturias dalis. Keptuvėje ištirpinkite sviestą ir pakepkite bulves, kol susiformuos auksinė plutelė. Pabarstykite druska ir pipirais. Baigdami kepti suberkite smulkintus česnakus, sumaišykite ir iš karto išjunkite viryklę. Apibarstykite kapotais žalumynais. Karštas bulves patiekite su grietine ar rūgpieniu.

Su sūriu apkeptos šviežios bulvės

Reikės: 2 sv šviežių bulvių, šaukšto sviesto, 4 šaukštų tarkuoto fermentinio sūrio, druskos, maltų juodųjų pipirų, aliejaus.

Bulves nuskuskite ir supjaustykite smulkiais griežinėliais, bet ne iki galo, kad jos iš išorės atrodytų kaip nepjaustytos. Kepimo formą patepkite aliejumi ir sudėkite į jas bulves, pabarstykite druska bei pipirais ir į kiekvieną įpjovimo vietą įterpkite po griežinėli sviesto. Apibarstykite sūriu. Formą dėkite į vidutiniškai įkaitintą orkaitę.

Salotos su špinatais ir šviežiomis bulvėmis

Reikės: 10–15 šviežių bulvių, 1 sv špinatų, 4 oz džiovintų pomidorų aliejuje, 0,5 sv neriebios rūkytos šoninės, 2–3 šaukštų majonezo.

Kol bulvės verda, nuplaukite, nusauskite jaunų špinatų lapus ir sudėkite į salotinę. Šoninę supjaustykite itin plonais griežinėliais (geriausia pirkti jau raikytą) ir apkepkite. Pomidorus supjaustykite šiaudeliais. Šoninę ir pomidorus sumaišykite su špinatais, tada sudėkite pasmulkintas karštas bulves. Viską dar kartą sumaišykite, kad špinatai suminkštėtų nuo karštų bulvių, ir pagardinkite majonezu. Salotas patariama patiekti karštas, bet jos bus skanios ir šaltos.

Šiltos salotos su šviežiomis bulvėmis ir tunu

Reikės: 1,5 sv šviežių bulvių, 10 vyšninių pomidorų, 0,5 sv šparaginių pupelių, skardinės tuno, 2 saujų jaunų špinatų, 2 šaukštų pesto, 3 šaukštų alyvuogių aliejaus, druskos, maltų juodųjų pipirų.

Bulves nuplaukite ir išvirkite. Likus 5 minutėms iki virimo pabaigos sudėkite pupeles. Pestą sumaišykite su aliejumi. Pomidorus perpjaukite perpus, tuną šakute išskirstykite gabalėliais. Paruoštas bulves perpjaukite pusiau, sudėkite pasmulkintas pupeles ir, kol daržovės neatvėso, špinatus, kad jie šiek tiek suminkštėtų. Viską sumaišykite. Pasūdykite, įberkite pipirų, sumaišykite su pomidorais ir tunu. Užpilkite padažu.

ŽEMAITIŠKI BULVIŲ PATIEKALAI

Silkių ir bulvių apkepas

Reikės: 2 silkių, 10 bulvių, pusės lazdelės sviesto, puodelio grietinės, pipirų, svogūno, druskos.

Silkes iškrosti, supjaustyti gabaliukais. Nuskustas bulves supjaustyti plonomis skiltelėmis. Skardą ištepti sviestu, dėti eilę bulvių, eilę silkių, vėl bulvių, vėl silkių. Taip sluoksniuoti, kol sudedamos visos bulvės ir silkės. Viršų pašlakstyti ištirpintu sviestu, užpilti grietine, pabarstyti pipirais, smulkiai supjaustytu svogūnu, druska. Kepti karštoje orkaitėje, kol bulvės apkeps. Apkepą į stalą paduoti karštą su rūgusiu pienu arba kėžu (varškė, išsukta su grietine ir prieskoniais).

Žuvies ir bulvių apkepas

Reikės: 2 sv žuvies, 2 sv bulvių, 1,5 lazdelės sviesto, 2 kiaušinių baltymų, puodelio grietinės, 1 svogūno, pipirų, druskos, lauro lapelių, 1 virtos morkos, 2 virtų kiaušinių.

Žuvies file supjaustyti gabalėliais, pasūdyti, pabarstyti maltais pipirais, smulkiai supjaustytais svogūnais, lauro lapeliais. Nuskustas bulves supjaustyti griežinėliais. Į apvalios apkepo formos dugną dėti didesnę dalį sviesto gabalėlių, ant viršaus eilę bulvių, eilę žuvies. Taip sluoksniuoti iki dviejų trečdalių formos tūrio. Viršutinis sluoksnis turi būti bulvių. Kiaušinių baltymus išplakti, užpilti paruoštą apkepą ir kepti vidutinio karštumo orkaitėje. Iškepusį apkepą dėti į lėkštę, papuošti virta morka bei virtais kiaušinių tryniais.

Puodelį grietinės ir likusį sviestą pakaitinti, įberti druskos ir paduoti padažinėje arba užpilti ant apkepo, paduodant į stalą. Patiekalas valgomas šiltas.

Bulvių legumina

Reikės: 10 bulvių, 1,5 lazdelės sviesto, 4 kiaušinių, 2 šaukštų cukraus, trupučio druskos.

Su lupenomis išvirtas bulves nulupti ir dar karštas sumalti. Sudėjus sviestą, košę trinti, įmušant po vieną kiaušinio trynį. Po to berti cukrų, sudėti išplaktus kiaušinių baltymus ir viską išmaišyti. Taip paruoštą košę pilti į sviestu išteptą formą ir kepti vidutinio karštumo orkaitėje 20–25 minutes.

Į stalą bulvių legumina paduodama su grietine, rūgusiu pienu, kėžu, kastiniu arba saldžiu pienu.

Parengta pagal įvairius šaltinius

Tačiau šie civilizaciniai lietuvių pajėgumai buvo sunaikinti kitokio pasaulio ir kitokių kaimynų. Iki Lietuvos valstybės galutinės žūties XVIII a. pabaigoje didžiojo kunigaikščio Gedimino laišakai ir Lietuvos valdovų pažadai buvo svarbus senosios, tradicinės ir gražiosios lietuvių vybės bruožas.

4. Tolerancijos pabaiga, arijonų išvarymas ir emigracijos iš Lietuvos žingsniai

XVII a. vidurio katastrofa labai paveikė Lietuvos padėtį ir anuometinių lietuvių savijautas. Baigėsi klestėjimo ir religinės tolerancijos laikai, o šalis – imigrantams patraukli laisvės erdvė – pamažu ėmė virsti nužeminta, įtaria, ksenofobiška, savimi ir kitais vis mažiau pasitikinčia, atrodo, tik ir gyvenančia neišvengiamo kracho laukimu. Grėsmingai auganti kaimynų galia, pradžioje pademonstruota švedų, bet vis daugiau rodoma rusų ir prūsų gerai muštruotų kariuomenių, keitė politinio Lietuvos elito nuostatas, o kai kuriems sluoksniams (arijonams ir žydams) ėmė rodyti tokius nepalankumo ženklus, kad jiems neliko nieko kito, kaip ieškoti vietos, kur tilptų padoraus gyvenimo ir jų suprantamos Dievo karalystės ribos.

XVII amžiaus Europa gyveno didelių permainų metą. Kruvinai Trisdešimtmečio karo skersvėjai dėl galios ir tikėjimo žodžio vertė aukoti ištisas bendruomenes. Religinių karų ir aktyvaus ankstyvojo kapitalizmo paveikti europiečiai peržengė kontinento ribas, į chaotišką pasaulio srautą išmetant užkariauosius ir pabėgėlius. Dėl kruvinių konfliktų ir ūkio raidos ypatumų vieniems nebeužteko galios ir turto, kitiems – tiesiog laisvos vietos po saule, kad galėtų Dievui melstis savo kalba ir maitinti savo šeimas. Kolonizavimo banga kilo kartu su olandų, ispanų, portugalų, britų laivų burėmis. Lietuva čia nebuvo išimtis, nors jūrine valstybe niekad netapo, likimas šimtmečiais anksčiau buvo nulėmęs žemyninės didvalstybės prigimtį. Tačiau XVII amžius ir šią šalį padarė migrantų erdve, vieniems vis dar randant prieglobstį, o kitiems jau prarandant savo namus ir teises.

Istorijos lūžio momentas simboliuoja ir pirmuosius tos lietuvių emigrantų bangos žingsnius link diasporos *Naujajame pasaulyje*, kurie iki šandien gali būti atsekami jau nebe mitologijos, bet daugiau ar mažiau istorijos mokslo priemonėmis. Kita vertus, anų laikų ženklai ir pėdsakai, kurie gundo disciplinuotą istorijos mokslo žvilgsnį, yra nedaug tyrinėti, o išnyrantys į atminties paviršių labiau simboliniais pavidalais.

Lietuvių istorinį likimą apibendrintai charakterizavusio ir pirmąsias lietuviškai parašytas istorijas savo tautai palikęs Simonas Daukantas žodžiais,

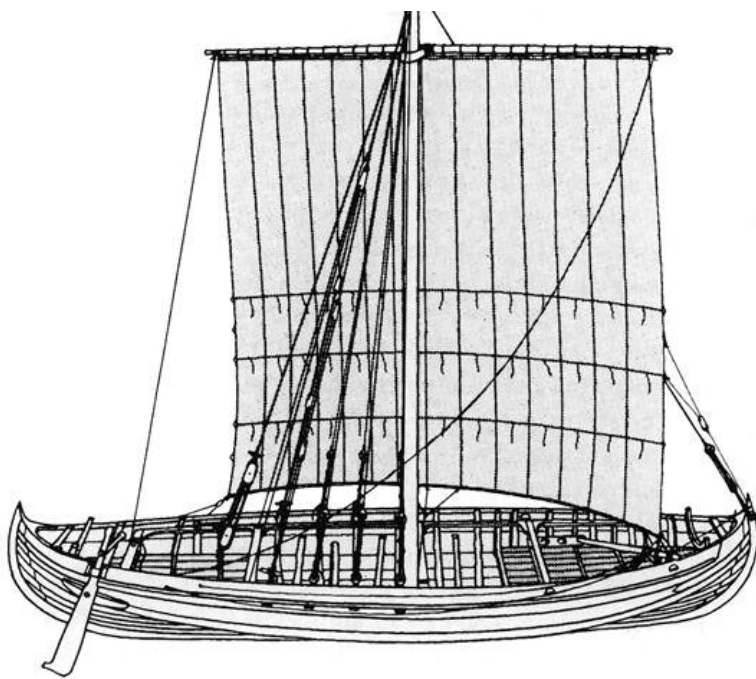
...ne vieni tokie žemės, oro ar jūrų ermyderiai blaškė ir naikino svietą šiame pasaulyje, bet dar lygia dalia novijo nuomoniu ermyderiai apie tikybą ir ūkės rėdą, nesgi vieni vienaip norėjo Dievą garbinti, kiti kitaip; taip pat pagal žmogaus būdą visi žmonės liuosais turėjo gyventi, vienok didžturčiai visados neturtinguosius engė; todėl, norėdami viens kitam jau savo tikėjimą atmesti, jau liuosybę išplėsti, tankiai tankesniai liejo kraują latakais su tokiu įnirtimu, jog nuveiktieji palikini savo turtinguus namus, vaisingus kraštus ir didelius lobius išsidangino jau į versmes ir balas, jau į tyrus dėl to vien, idant tenai galėtų kaip

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

18

Vikingų laivo rekonstrukcija. Tokiais laivais plaukiojo ir kuršiai

*tinkami Dievą garbinti ir liuosais gyventi. Kožnas, kursai raštą skaito, aiškiai žino, jog tokių ūkės ermyderių, tarp svieto buvusiu nuo amžių, pilni raštai yra prirašyti.*⁶⁴

Europietiškas senųjų lietuvių likimas XIX a. pirmojoje pusėje rašiusiam istorikui rodė juos, kaip ir daugelį Vakarų Europoje, atidavus daugelį savo tautos atstovų emigracijos srautams. Tai buvo savotiška tapatybės stigma, kuri diasporinę formą įgyjančiai tautai turėjo tapti labai svarbia kolektyvinės atminties dalimi. Jo kuriamas tautos naratyvas pagrįstas ankstyvosiomis lietuvių kilties ir klajonių versijomis, jis svarsto, sekdamas Albertu Vijųku-Kojalavičiumi ir daugiatomės prūsų istorijos autoriumi Voigtu, gotiškašias, heruliškašias ir itališkašias genealogines legendas ir pratęsia jų pasakojimą, įpindamas XVII a. emigracijos motyvą į savo istoriją. Taip atsirado pasakojimo fragmentas, kuris yra kartojamas daugelio lietuvių diasporos istorikų ir švietėjų:

*Toje pačioj gadynėje ta dar minavotina notis nutiko Lietuvos tautoje, jog daugybė lietuviško svieto (išskirta mano – E. A.) išsidangino į Ameriką, nesgi viršiau minavojau, jog didžturčiai Lietuvoj svietą vergė, kursai, vengdamas nuo tos vergybos, [s]muko į Kuršą, kuriame kunigaikščiai didžiai išmintingai rėdės ir savo valsčiuose žmonių nei baudžiamomis, nei didžiomis donimis nesunkino; nuo to radosis tenai didžiai daugybei svieto, kunigaikštis Jokūbas nupirko salą, Tobagu vadinamą, nuo ispanų karaliaus ir tenai išleido atėjūnus naujokynui įkurti ir tuo pačiu prekybą praplatinti, kurį naujokyną paskui anglai išgriovė, o likusį svietą išvedė į Naujorką; ir taip jau lietuvių giminės yra jau ir Amerikos svieto.*⁶⁵

S. Daukanto lietuviai jau nebėra tie jūdriūs, aktyvūs, agresyvūs politikos ir karo vyrai, kokius matome XVII a. vidurio istoriniuose pasakojimuose, bet dar nėra ir prikautyti prie savo žė-

mės sklypelių ir žagrės rankenos varguoliai. Kuršo kunigaikščio Jokūbo, kurį daugelis laikė ypatingai gabiu politiku ir didelių horizontų žmogumi, veiksmus istorikas vadina tinkamais, o lietuvių kelią nuo gimtojo krašto bėdų per Kuršą, Tobago salą Karibuose iki Niujorko jis tikrai nevaizduoja panašiu į Golgotą. Diasporos užuomazgos jo pasakojime daugiau siejamos ne su tragiška lemtimi, o su pozityviu ūkio išsiplėtimo, ekonominio intereso ir laisvės troškuliu. Istorikas rašo kaip tipingas, apsiskaitęs globalių jūrinių kolonijinių imperijų epochos žmogus, atpažįstantis savo tautos istorinio kelio gijas margaspalviame pasaulio žemėlapyje. Lietuvių diasporos šaknies nuvalymas nuo užmaršumo rodė S. Daukantą supratęs jog tautos diasporiškas, jos gyvosios erdvės išsiplėtimas į naujus pasaulius daro lietuvius tiesiog tokia pačia tauta kaip ir kiti europiečiai – vieni buvo labiau likimo pamaloninti, kiti – bent jau nelaimių ir bėdų dėka išvartyti į savąjį egzodą, tačiau galiausiai supanašėję savo diasporų pasauliuose.

Kuo paremtas S. Daukanto minėtas epizodas? Kaip į lietuvių pasaulio žemėlapi įtvirtinamas Kuršas? Ką reiškia egzotiški, ir Karibų jūros piratų istorijose dažnai minimi pavadinimai? Į šiaurę nuo Žemaitijos išsidriekusi Kuršo kunigaikštystė, skirtingai nuo Rytų Prūsijos, netapo Mažąja Lietuva arba tokia čia pat už Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ribų esanti diasporos (jei apskritai šis žodis čia tinkamas) dalis. Istorikų darbai rodo, kad Kuršas XVII a. viduryje buvo gan unikali vieta žemėlapyje, dėl kurio varžėsi Abiejų Tautų Respublikos, Švedijos, Prūsijos ir Rusijos valdovai. Kunigaikščiui Jokūbui valdant ir Lietuvą užtvindžius priešų kariuomenėms, Kuršas gudrios kunigaikščio Jokūbo diplomatijos dėka įgijo neutralitetą kariujančių šalių atžvilgiu, nors formaliai buvo Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio lėnu⁶⁶. Protestantiška ir radikaliems reformams palanki valdžia, karo ir prekių tranzito sąlygos bei ypatingai vizionieriška Kuršo kolonijų politika, sudariusi są-

lygas pastatyti didelį laivyną, sugundė daugelį lietuvių pabėgėlių, religinių disidentų, prekybininkų, nuotykių ieškotojų ir avantiūristų. Ankstyvojoje lietuvių emigracijos istorijoje Kuršas, be Prūsijos ir, žinoma, Olandijos, buvo labai svarbus išėvystės į užjūrio pasaulį metu. Kita vertus, Kuršo kolonijų likimas ir lietuvių kolonistų istorijos vis dar laukia rimtesnio tyrinėtojų dėmesio.

Tobago salos istorija menkai prisideda prie išaiškinimo. Mažųjų Antilų salynui priklausanti 295 kvadratinį kilometrų vulkaninės kilmės sala (30 mylių į šiaurės rytus nuo Trinidado), kuri kartu su salynu sudarė britų koloniją, buvo vienas pirmųjų Kolumbo atradimų Vakarų Indijoje. Tam tikra prasme ji įsitvirtino europiečių simbolinėje geografijoje kaip *naujojo pasaulio* pradžios kelio ženklas. Kolumbo karavelės 1498 metais pasiekė salos pakrantę. Ji buvo pavadinta *Assumption*. 1632–1662 m. joje viešpatavo olandai. Jų laivai buvo daugelio lietuvių emigrantų kelionių priemonės. Latvių istorijoje Kuršo kolonijinės kunigaikštystės utopija yra palikusi ryškius pėdsakus. Enciklopedinėmis žiniomis laikytini faktai, kad Jokūbas įsigijo Tobago salą 1640 m., po kelių dešimtmečių čia gyveno 25 000 gyventojai, iš kurių 13 000 buvo vergai. 1658 m. apie 4 500 salos gyventojų buvo latviai, 7 000 priklausė *kitų žmonių* kategorijai, tarp jų ir lietuviai. S. Daukanto pasakojime jie virto *daugybe lietuviško svieto*, o XX a. lietuvių diasporos istorikams liko tik liūdškai svarstyti:

*...koks likimas juos ištiko? Niekas tikrai nežino. Aišku tik viena: jie senai ji išmirė, jų palikuonys ištautėjo, ir kur ilsisi pirmųjų išėvių kaulai dabar jau nesužinosime. Juos uždengė tolimos praeities dulkės, ir mūsų istorijai jie yra dingę.*⁶⁷

Tobago salos priklausomybė ėjo iš rankų į rankas, o nuo XVII a. pabaigos iki 1814 m. Tobago valdė prancūzai. Taigi nuo Kolumbo iki Danielio Defo herojaus Robinzono Kruzo visi garsino Tobago vardą. Jos vardas buvo lyg naujojo pasaulio simbolis. Štai kodėl siekis šiose istorijose priminti ten buvus daugybei lietuviško svieto rodėsi itin svarbus istorikui ir Atgimimo šaukliui Simonui Daukantui.

Deja, nors šiandienėje historiografijoje yra suvokiama, kad anuomet *naujajame pasaulyje* daugėjo lietuvių emigrantų – nuotykių ieškotojų, bastūnų, amatininkų, ūkininkų ir religinių disidentų, tačiau kruopščių tyrimų Olandijos, Prūsijos, Anglijos ir Amerikos archyvuose niekas neatliko. Tad S. Daukanto akyse iškilęs vaizdinys apie *daugybę lietuvių svieto* nėra patikrintas, įrodytas, metodiškai ištirtas ir aprašytas. Jis lieka lyg kuoliukas, įkaltas besiplečiančio lietuvių diasporos pasaulio žemėlapyje, labiau simbolinis, fiktyvus, bet ir ne bereikšmis.

64. Daukantas, Simonas. Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių. *Raštai*. Vilnius: Vaga, 1976, t. 1, p. 407.

65. Daukantas, Simonas. Būdas senovės lietuvių, kalnėnų ir žemaičių. *Raštai*. Vilnius: Vaga, 1976, t. 1, p. 644.

66. Plateris, Aleksandras. *Teisiniai Livonijos ir Kuršo santykiai su Lietuva XVI–XVIII amžiais*. Kaunas: Vytauto Didžiojo universiteto Teisų fakulteto leidinys, 1938, p. 140–141.

67. Michelsonas, Stasius. *Lietuvių išėvija Amerikoje*, p. 8.

Lyric opera – muzikos Louvre

Pasitinkant Lyric operos Čikagoje naująjį sezoną

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Dailininkas tapo paveikslą ant drobės. Muzikas tapo ant tylos... Muzika galbūt net labiau įtaigesnė nei kuris kitas menas, nes gali pasiekti tą mūsų esybės dalį, kurios nei puikus paveikslas, nei jausminga knyga negali pasiekti. Viena muzika gali pakylėti mūsų jausmus ir mūsų kojos ims šokti, o kita, atvirksčiai, nuramins ar net atneš liūdesį.

Viena aišku: muzika aktuali žmogui tampa tik tada, kai žmogus ją pradeda domėtis, stengiasi savo klausos ir proto jūslėmis nutverti muzikos bangą. Reikia ieškoti savos muzikos, malonios būtent mums. Tokia muzika, kylanti iš vidinio grožio potyrio, leis ir pailsėti protui, ir bus jam nuolatinis uždavynys – kaip filosofinė knyga arba eilėraštis, kurie kiekvieną kartą atskleidžia ką nors nauja.

O naujo Čikagos Lyric operos vadovybė bei jos meno vadovas Sir Andrew Davis melomanams siūlo tikrai daug. 2013–2014 sezonas yra stulbinantis, žadantis kiekvienam žiūrovui atmintinų akimirku.

Nėra namų be dūmų

Niekada nežinau, kada likimas apie save praneš – ar tai pačiame gyvenime, ar operos scenoje. Toks nelauktas iššūkis įvyko š. m. Lyric operos sezono iškilmingame atidaryme spalio 5 d. – Verdi „Otello“ nuskambėjo netikėtai „kitaip“. Vokiečių bosas-baritonas Falk Struckmann, paskirtas klasingo Iago vaidmeniui, dėl gripo nedalyvavo generalinėje repeticijoje, tačiau pasiryžo išeiti į sceną per sezono atidarymą. Jis didvyriškai išdainavo pirmą veiksmą, tačiau ... pauzės tarp veiksmų metu scenoje pasirodė Lyric operos generalinis direktorius Anthony Freud pranešdamas, kad Struckmann dėl ligos nebegalėsiantis toliau tą vakarą dainuoti.

Tačiau nėra to blogo, kas neišeitų į gerą. Struckmann vaidmenį perėmė amerikietis Todd Thomas. Melomanams tai buvo maloni staigmena, mat Thomas – prityręs Iago. Galingai iki paskutinės natos nuskambėjo šis dramatiškas Verdi kūrinys, kuriame Otello partiją atliko tenoras Johan Botha. Tačiau būtent Thomas dėka opera buvo išgelbėta. Žiūrovai negailėjo plojimų šiam atnaujintam režisieriaus Peter Hall pastatymui.

Šio sezono „Otello“ spektaklis sukosi aplink sopraną Ana María Martínez. Tikrai gabi, Puerto Rico gimusi dainininkė jau yra tapusi Lyric žiūrovų numylėtinė. Nepaisant to, kad Martínez – naujokė „Otello“, jos Desdemona scenoje blizgėjo. Balsas – nuostabus. Teliaka tikėtis, kad ateityje ji sugėbės labiau išvystyti savo aktorinius gabumus, nes vaidybiniai trūkumai buvo jaučiami.

Tačiau spektaklis liko atmintinas – dainuota šauniai!

Žavingoji Rytų plaštakė

Siūlyčiau mūsų skaitytojams pasirūpinti bilietais į Giacomo Puccini „Madama Butterfly“ spektaklį kuo greičiau. Tai opera, kuri giliai įsikūnijusi lietuvių melomano širdyje, mat jos premjera Lietuvos valstybinėje operoje Kaune įvyko 1924 m. rugsėjo 25 d. – t. y. beveik prieš 90 metų.

Naujas spektaklis Čikagos Lyric scenoje sukurta drauge su Houstono bei Ženevos operų teatrais. Diriguos daug žadinantis Marco Armiliato. Šis gabus dirigentas ypač reiškiasi Metropolitan operoje („Il Trovatore“, „La Bohème“, „Aida“, „Madama Butterfly“) bei San Francisco operoje („La Bohème“, „Madama Butterfly“, „Turandot“, „La Traviata“, „Tosca“, „Aida“, „Il Trovatore“). Mėgstamas jis ir Europoje, ypač Vienos valstybinėje operoje („Tosca“, „Il Barbiere di Siviglia“, „Fedora“, „Manon Lescaut“, „Carmen ir kt.).

Pagrindinį Čio-Čio-San vaidmenį atliks net dvi gabios dainininkės. Spalio 15–30 dienomis matysime Amanda

Lyric operos sezoną pradėjo Verdi „Otello“.

Dan Rest (Lyric Opera) nuotraukos

Johan Botha ir Falk Struckmann.

Anna Maria Martínez.

Echalaz. Ji sudrebino Londoną su savo „Tosca“. Laikraštis *The Guardian* apibūdino Echalez kaip „sensingą“. Nekantriai ir įdėmiai stebėsime, kaip ji pateiks kiek švelnesnę Puccini heroję Čikagos scenoje. Kita atlikėja – Patricia Racette. Nuolatiniam Ravinia muzikos festivalių Highland Parke lankytojams jos nereikia pristatyti. Daugumas mūsų ją pažįsta kaip nepakartojamą Brodvėjaus muzikos repertuaro interpretatorę. Įdomu, kaip skambės ji operiniame amplua Lyric scenoje? Žurnalo *Opera News* vertinimu, jos „Čio-Čio-San yra viena iš pačių gražiausių vaidmens interpretacijų“. Kartu su Echalez Pinkertono vaidmenyje pasirodys puikiai balsą valdantis ir išraiškiai vaidinantis James Valenti, o su Racette – italas Stefano Secco.

Richard Wagner – ne baubas !

Daugelis „bijo“ šio garsaus vokiečio kompozitoriaus operų dėl jų „nesibaigiančio valandų valandomis besitęsiančio turinio“. Tačiau drįsčiau teigti, kad tai nugalimas iššūkis. Prieš dvidešimt metų ir

aš buvau toks „netikintis Tamošius“, kol pagaliau atradau Wagner savo kieme.

Manau, kad ir jūs nepabūgsite ir susipažinsite su Wagner šedevru „Parsifal“, kuris bus atliekamas lapkričio 9–29 dienomis (beje, sekmadienį, lapkričio 17 d., bus dienis spektaklis – 1 val. p. p.).

Apskritai „Parsifal“ pavadinčiau opera, kurioje pagrindinis asmuo yra dirigentas. Ne veltui šio sezono Wagner operos pastatymo Lyric scenoje iniciatorius ir buvo jos meno vadovas Sir Andrew Davis. Diriguoti „Parsifal“ – ypač sudėtinga, bet nepaprastai įtraukianti daugiau nei penkias valandas trunkantį veikalą – tai tarsi užkopti į Everestą. Tiek kartų matęs Sir Davis, tikiuosi, kad ir su „Parsifal“ šis talentingasis dirigentas panirs į savotišką muzikinę nirvaną. Iš tiesų „palaiminti yra tikintieji“, nes be stipraus tikėjimo savo svajone bei atliekamam darbu ar galima būtų imtis tokio sudėtingo veikalo kaip „Parsifal“ ir trijų savaičių bėgyje net šešis sykius sukviesti žiūrovus į penkių valandų spektaklį? Tačiau Sir Davis kartu su Paul Graves (beje, debiutuojančiu Parsifal vaidmenyje), Daveda Karanas (Kundry) bei Thomas Hampson (Amfortas), manau, kiekvieną nepabūgsusį melomaną įtikins: „Vertėjo, vertėjo, labai vertėjo!“

Daugiau apie Lyric operos 2013–2014 sezono repertuarą sužinosite apsilankę www.lyricopera.org

LIETUVIŲ FONDO AUKOTOJAI

Nuoširdžiai dėkojame 2013 m. birželio, liepos, rugpjūčio, rugsėjo mėn. Lietuvių Fondo aukotojams, kurių dosnumo dėka, LF kapitalas padidėjo **\$18,245.00** suma! Maloniai kviečiame visus remti Lietuvių Fondą.

- \$5 Burkhardt, Paul, OH (\$5).
- \$10 Yahle, Bill ir Deb, OH (\$10); Mecerickienė, Jūratė, IL (\$385); Ruskytė, dr. Judita (\$35); Venckus, Stasys ir Ona, MA (\$90).
- \$15 Šlepetys, Ričardas, NJ (\$205).
- \$20 Hussong, Nick, OH (\$20); Kaunelis, Saulius ir Diane, MI (\$225); Vengianskas, Emilija B., MI (\$175).
- \$25 Baltch-Gravrogkas, dr. Aldona ir Gravrogkas, George J., NY (\$195); Pieniezny, Chester ir Danutė, NY (\$100).
- \$30 Railaitė, Neringa, CA (\$1,480).
- \$40 Barzdukas, Arvydas ir Daiva, VA (\$2,140); Razma jr., dr. Antanas G., IL (\$3,340); Vertelkaitė, Agnė, IL (\$400).
- \$50 Alksninis, Vytautas ir Irena, CT (\$210); Armonas, Dalia, OH (\$150); Lietuvių meno ansamblys „Dainava“, IL (\$250); Vilcha, Juozas ir Aldona, IL (\$50); Viskanta, dr. prof. Romas ir Birutė, IN (\$10,650).
- \$60 Gajauskas, Rimas, CA (\$320).
- \$75 Litvinskaitė, Daiva, IL (\$175).
- \$81 Budrys, Antanas ir Jūratė, AZ (\$1,986.8).
- \$100 Ambrozaitis, dr. Kazys ir Marija, IN (\$11,270); Armanavičiūtė, Vaida, IL (\$500); Bobinas, Feliksas ir Janina, IL (\$1,200); Buišys, dr. Daina (\$1,500); Černius, Rimas F., IL (\$4,000); Ječius, Kęstutis ir Dalia, IL (\$3,740); Keblys, Kęstutis A. ir Vitalija E., LA (\$1,590); Kizlauskas, Kazimieras ir Liolė, MI (\$460); Mamaitis, Judita, FL (\$300); Marchertas, Algirdas ir Raminta, IL (\$915); Quinn, dr. Thomas J. ir Daine L., IL (\$1,100); Sutkus, Ada, IN (\$5,285); Svera, Jonas ir Birutė, MI (\$975); Tamulis, Arvydas ir Audronė, IL (\$850); Truebe, Therese A., CA (\$100); Varnelis, Edmundas ir Gražina, MI (\$700); Vizgirda, Vytautas, IL (\$1,600); Zalepuga, dr. Rimantas ir Ramutė, FL (\$100); Žlioba, Laima, IL (\$1,200).
- \$150 Šmulskštys, Aldona, IL (\$1,700).
- \$200 Anonimas, FL (3,250); Griškelis, Rimantas ir Regina, IL (\$5,550); Praitis, Algis, NE (\$1,300); Udrys, Narimantas V. ir Janina, MI (\$1,275); Veinšreideris, H. Otto, AZ (\$300).
- \$300 Gaila, Juozas, MD (\$900).
- \$400 Kuolas, Almis ir Danguolė, MA (\$8,100).
- \$500 Šukys, Zenonas, IL (\$1,600).
- \$1,000 Januta, Donatas, CA (\$6,700); Liautaud, Gražina ir James P., IL (\$28,500); Dorothy L. Jenkins Foundation, NJ (\$2,000).
- \$1,983 a.a. Krasauskas, Helen (Elena), FL (\$1,983) TESTAMENTINIS PALIKIMAS.

(Skliausteliuose – iš viso įnešta į LF asmeninę narystę)

Sveikiname naujus LF narius ir kandidatus:

- Danutė ir Raimundą Petrauskus (MI),** vestuvių proga pasveikino ir padovanojo jiems LF narystę Narimantas ir Janina Udriai (MI);
- Aušrą ir Algirdą Saulius (IL),** 50 metų vestuvių jubiliejus proga pasveikino ir papildė jų LF narystę Laima Žliobienė (IL);
- Dalią Armonas (OH);**
- Ramutę ir Rimantą Zalepugas (FL);**
- Therese A. Truebe (CA).**

a.a. Aldona Dysas (OH)

(aukojo: Paul Burkhardt, OH; Bill ir Deb Yahle, OH; Nick Hussong, OH);

a.a. Konstancija Bobinienė (IL) (aukojo: Feliksas Bobinas, IL);

a.a. dr. Vytautas Urba (IN)

(aukojo: Marytė ir Kazimieras Ambrozaičiai, IN; Ada E. Sutkus, IN; Juozas Vilcha, IL).

a.a. Adelė Vizgirda (IL) (aukojo: Vytautas Vizgirda, IL);

a.a. dr. Petras Žlioba (IL) (aukojo: Vytautas ir Irene Alksniniai, CT).

LF steigiamas naujas stipendijų fondas „Lietuvių Fondo stipendijų fondas“ AČIU aukojams: Edmundui ir Gražinai Varneliams, MI; Dorothy L. Jenkins Foundation, NJ

- Įrašykite ir įrašykite artimuosius į Lietuvių Fondo narius.
- Pažymėkite svarbias progas fondo įnašais-gimimus, krikštynas, gimtadienius, mokslo baigimus, šventes, vedybas, jubiliejus.
- Atminimo įnašais pagerbkite mirusiuosius.
- Rašydami testamentus, bent dalį turto palikite Lietuvių Fondui.

Prilame kreditines korteles

LIETUVIŲ FONDAS – LITHUANIAN FOUNDATION, INC.
A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION,
Fed. ID# 36-6118312
14911 127TH ST., LEMONT, IL 60439, USA
Tel. 630-257-1616 • admin@lithfund.org •
www.lithuanianfoundation.org

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

- Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
- Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
- Kunigaikščių Užeiga, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
- Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
- Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
- Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
- Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
- Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
- Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
- Wonders of Nature, 726 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
- Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.: 708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų: 630-774-2136

Centrinio ofiso adresas.: 8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ĮVAIRŪS

■ Moteris gali pastoviai pakeisti savaitgaliais arba dirbti 5 dienas su gyvenimu.
Tel. 773-344-1326.

■ Ieškau Bostono lietuvių enciklopedijos Kazimiero Jagmino Mažeikių mokyklai. Kas gali padovanoti, prašau paskambinti Romualdui Jagminui **tel. 508-697-6602.**

■ Moteris ieško (perka) žmonių priežiūros darbo su gyvenimu lietuvių ar rusų šeimose.
Tel. 708-663-4577.

■ Vyras, turintis daugiametę slaugymo patirtį, ieško darbo su gyvenimu.
Tel. 773-691-3796.

■ Moteris ieško vyresnių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba, geros rekomendacijos. **Tel. 773-329-9918.**

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šeimose. Geros rekomendacijos. **Tel. 630-863-1168.**

■ Ieškau darbo valyti „ofisą“, parduotuvę ar privačią įstaigą vakarais. **Tel. 630-696-7478.**

■ Ieškau pirkti valyti namą šeštadieniais. **Tel. 630-696-7478.**

■ Prižiūriu vaikus po mokyklos. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 630-696-7478.**

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

ĮVAIRŪS

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo. Rekomendacijos, automobilis, gera anglų kalba. Siūlyti įvairius variantus.
Tel. 630-696-7478.

■ Moteris, turinti medicininį išsilavinimą, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, patyrusi, sąžininga ir atjaučianti, ieško darbo. Vairuoja, turi automobilį, JAV pilietė. Siūlyti įvairius variantus.
Tel. 773-330-0092.

■ Jauna moteris gali nuvežti į parduotuvę ir padėti kasdieniniuose namų ruošos darbuose. **Tel. 708-510-2336,** Julija.

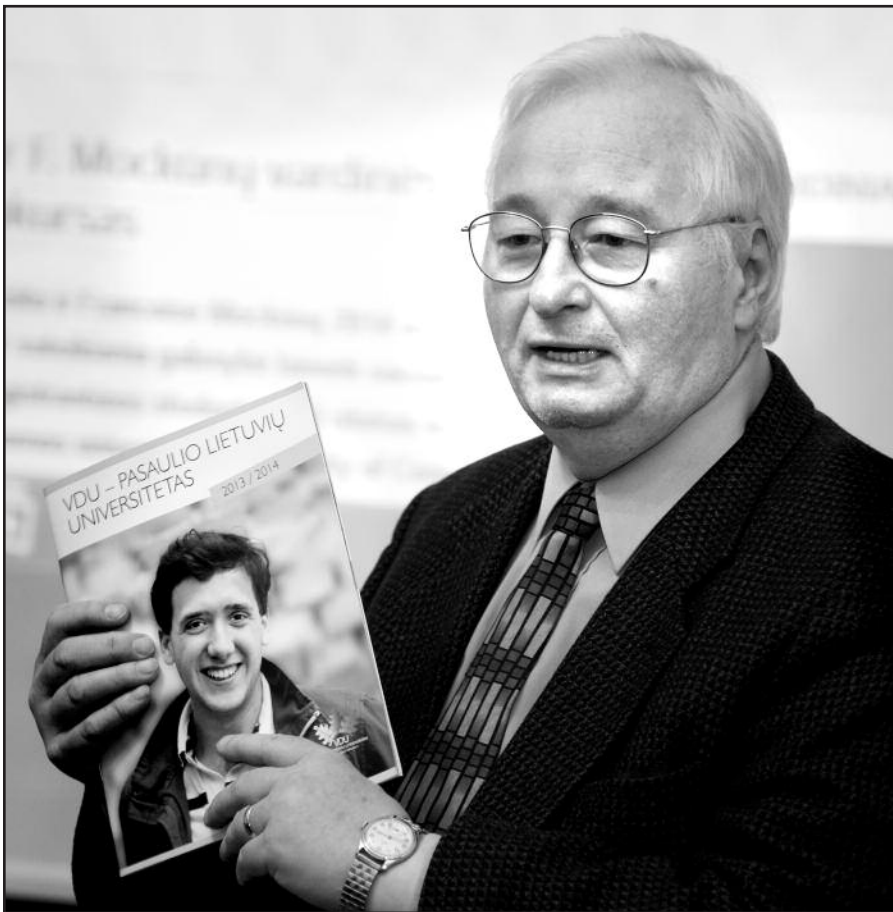
■ Moteris ieško priežiūros darbo. Siūlykite įvairius variantus. **Tel. 708-237-0792.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo. Gali pakeisti savaitgaliais.
Tel. 708-691-6996.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: administracija@draugas.org ir gauti „log in“ bei slaptažodį. Skaitykite „Draugą“ greičiau!

VDU pristatytas naujas žurnalas

Žurnalą „VDU – pasaulio lietuvių universitetas“ pristato vyr. redaktorius dr. M. Drunga. Jono Petronio nuotraukos

Spalio 10 dieną Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių išeivijos institute vyko naujo leidinio – žurnalo „VDU – pasaulio lietuvių universitetas“ – sutiktuvės.

Žurnalą pristatė leidinio vyr. redaktorius Mykolas Drunga bei jo sumanytoja VDU viešųjų ryšių prorektorė prof. Auksė Balčytienė. VDU socialinio projekto „Pasaulio lietuvių universitetas“ (PLU) kuratorė Vaiva Ragauskaitė papasakojo apie universitete vykdomas PLU veiklas.

Mintimis bei išvalgomis apie VDU kaip pasaulio lietuvių universitetą taip pat dalijosi ir leidėjus sveikino pirmasis prieš 25 metus atkurto universiteto rektorius prof. Algirdas Avižienis, Lietuvių išeivijos instituto vadovas istorikas prof. Egidijus Aleksandravičius, VDU prorektorė plėtrai prof. Natalija Mažeikienė bei Tarptautinių ryšių tarnybos direktorė Zinaida Baltrėnienė.

Dar vasarą pasirodęs spalvotas 48 puslapių leidinys skirtas apšvarstyti prieš ketvirtį amžiaus bendromis išeivijos ir Lietuvos mokslininkų jėgomis atkurto universiteto istoriją bei tapatybę, o taip pat nubrėžti gaires ateities veikloms buriant viso pasaulio lietuvius. Čia rasite pokalbius su pirmaisiais atkurtojo VDU rektoriais prof. A. Avižieniu ir prof. Bronium Vaškeliu, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininke Danguole Navickiene, europarlamentaru filosofu prof. Leonidu Donskiu ir kt.

Žurnalą PDF formatu galite skaityti bei parsisiųsti iš PLU tinklalapio www.pasauliolietuviai.lt

PLU informacija

Prof. A. Avižienis pabrėžė, jog Pasaulio lietuvių universiteto pradžia – 1989 m. lapkričio 22-26 d., kuomet VDU atkūrimas buvo svarstomas bei planuojamas Čikagoje vykusiame VI Mokslo ir kūrybos simpoziume.

Didžiojo išeivijos potvynio išvakarėse

Elenora ir Vincas Rastenai.

2014-tais metais sueina 70 metų, kai 1944 metų rudenį tūkstančiai Lietuvos žmonių paliko savo kraštą ir kaip didysis potvynis užplūdo vakarinę Europą. Jie išėjo, išvažiavo jauni, pačiame brandžiausiame savo metų laikotarpy, ir išsinešė tik savo idealizmą ir viltį sugrįžti į tėvų žemę.

1944-ieji metai išeivių lietuvių atmintyje lieka kaip baisiausių išgyvenimų metai. Daugumas tų, kurie patyrė išeivystės dalią – neviltį, nežinią, nenumaldomą Tėvynės netekimo skausmą, deja, jau išėjo amžinam poilsiui ir ilsisi plačiuose pasaulio kraštuose.

Čia prisimename Vincą Rastenį (25 metai po jo mirties) ir Elenorą Rastenienę (15 metų po jos mirties), kurie 1944 m. spalio 14 d. peržengė Lietuvos sieną, ir nublokšti į Vokietiją, Pasaulinį karą išgyveno Gottingene, vėliau persikėlė į Greveno pabėgėlių stovyklą, 1950 metais emigravo į Ameriką, ir visada tikėjo Lietuvos laisvės atgavimu, tačiau nebesulaukė tos ilgai lauktos sugrįžimo dienos į gimtuosius namus.

Nuoširdžiai kviečiame draugus ir pažįstamus prisiminti juos savo maldose. Šv. Mišios jų intencija bus aukojamos Philadelphijoje, Šv. Andriejaus bažnyčioje, šių metų spalio 20 d. 10:30 val. r.

Iš anksto dėkinga –
dukra Aldona Rastenytė

Lietuva – sveikatingumo turistų akiratyje

400 turizmo administracijų vadovų bei pirmaujančių turizmo verslo atstovų iš 44 šalių išgirdo apie Lietuvos pažangą sveikatingumo turizmo srityje. Lietuva – vienintelė valstybė iš Rytų Europos, pakviesta pristatyti sveikatingumo turizmo vystymo pavyzdį pirmajame istorijoje Pasauliniame sveikatingumo turizmo kongrese, kuris spalio 4–6 d. vyko Naujajame Delyje.

„Sveikatingumo turizmas pasaulyje uždirba 439 mlrd. dolerių bei sukuria 12 mln. darbo vietų. Sveikatingumo turistai išleidžia apie 250 dolerių, t. y. net 65 proc. daugiau nei vidutinis turistai. Be to, prognozuojama, kad sveikatingumo turizmo augimas Europoje per artimiausius 5 metus sieks 35 proc. Dėl šio ekonominio potencialo buvo nutarta pirmą kartą organizuoti kongresą, skirtą konkrečiai sveikatingumo turizmui, su tikslu apšvarstyti efektyviausias galimas šios turizmo srities vystymo strategijas, sveikatingumo turistų pritraukimo metodus“, – teigia Valstybinio turizmo departamento direktorė dr. Raimonda Balnienė.

Pasak jos, Lietuvoje sveikatingumo turistai (vietiniai ir užsienio)

sudaro apie 10 proc. visų turistų, jų vidutinės vienos dienos išlaidos siekia 350 Lt. Kongreso dalyvius, susirinkusius iš viso pasaulio, nustebino išgirsta informacija apie Lietuvos kurortą Druskininkus, įveikusius sezoninio turizmo problemą, sparti Birštono plėtra, išlaikytos kelių šimtų metų mineralinių kurortų tradicijos.

Buvusio Pasaulio kelionių ir turizmo tarybos prezidento ir vieno iš pagrindinių kongreso pranešėjų Jean Claude Baumgarten teigimu, sveikatingumo turizmas performuoja tradicinį turizmą – prie to itin prisideda ir XXI a. būdingas chronišku ligų plitimas, šiuolaikinio gyvenimo tempo sukeliama stresas: „Milijonai turistų kasmet keliaudami jau ieško ne tik pramogų, bet ir galimybių pagerinti savo fizinę, emocinę, dvasinę sveikatą. Sveikatingumo turizmo industrijos dalyviai turi ne tik aktyviai vykdyti teikiamų paslaugų sklaidą, bet ir priimti atsakomybę už didelę socialinę ir ekonominę šios turizmo srities reikšmę“.

Gerda Butkuvienė,
Valstybinio turizmo departamento prie
Ūkio ministerijos atstovė spaudai

*Išėjo mama iš kur negrįžta niekas,
palikus svajones, godas, namus
Visiems širdy gėla gili išlieka ir skausmas,
kad daugiau jos nebebus.*

Liūdesio valandą, dėl

A † A
STASĖS ŠKERIENĖS

mirties, užjaučiame sūnaus ANTANO, brolio ALGIO bei sūnėno JURGIO šeimas ir kitus liūdinčius.

Dalijamės netekties skausmu ir linkime stiprybės.

*JAV LB Rytinės Connecticut apylinkės
valdyba ir bendruomenė*

Buvusiai Čikagos lituanistinės mokyklos mokytojai

A † A
HEDVINAI DAINIENEI

iškeliavus Amžinybėn, reiškiamo nuoširdžią užuojautą jos šeimai ir artimiesiems.

*Čikagos lituanistinės mokyklos mokytojai
ir tėvų komitetas*

Buvusiai Pedagoginio Lituanistikos instituto dėstytojai

A † A
HEDVINAI DAINIENEI

mirus, reiškiamo užuojautą velionės vaikams LAURAI, JŪRATEI ir ROLANDUI bei artimiesiems.

*Ligija Tautkuvienė
Kristina Lapienytė
Rūta Kuncienė*

Mylimam vyrui ir tėvui

A † A
v.s. VYTAUTUI NAMIKUI

mirus, mūsų būrelio garbės narei, sesei v.s. ALEI NAMIKIENEI ir šeimai reiškiamo užuojautą ir kartu liūdime.

*Kunigaikštienės Gražinos vyr. skaučių būrelis
Los Angeles, CA*

A † A
Dr. KAZIUI BOBELIUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame mielą žmoną DALIĄ ir visą šeimą šios skaudžios netekties valandose.

Rėda ir Juozas Ardžiai

A † A
VYTAUTAS NAMIKAS

Mirė 2013 m. spalio 11 d., Elmhurst, IL.

Gimė 1925 m. Mažeikiuose.

Vytautas Namikas nuo 1934 m. priklausė Lietuvių skautų sąjungai.

Nuliūdę liko: žmona Alė Masiulytė; sūnus Juozas su žmona Diana ir jos sūnūs David ir John su šeimomis; duktė Jūratė su vyru Larry O'Brien, anūkės Katherine su vyru Mike Rusin, provaikaitis Tyson ir Jennifer su vyru Timothy Brannon; sūnus Rimantas su žmona Cynthia, anūakai Rebecca, Matthew ir Allison. Taip pat liūdi brolis Gediminas Namikas su žmona Jessie, jų sūnūs Tony su žmona Diana ir Steven su žmona Lise ir vaikai Kallna, Benjamin ir Timothy; svainė Felicija Jaunienė, jos dukra Laimutė ir Romas Rupinskai su šeima; svainis Juozas Masiulis su žmona Sniega ir dukromis Irena ir Chaz Bowen su šeima ir Nida Masiulytė; svainė Onutė-Ana su vyru Jiri Jonas.

Vytautas Namikas bus pašarvotas ketvirtadienį, spalio 17 d. nuo 3 val. p. p. iki 8 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks penktadienį, spalio 18 d. 9:30 val. ryto iš Petkus Lemont laidojimo namų velionis bus palydėtas į Pal. Jurgio Matulaičio misiją, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a. a. Vytautas bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Vietoj gėlių prašome aukoti „Skautų aidui“, šv. Mišioms arba pasirinktai šalpai.

Vytauto Namiko vardu tariame nuoširdų ačiū gerb. giminaičiams, draugams ir bendraminčiams už suteiktas malonias valandas, kai buvome visi kartu.

Alė, Juozas, Jūratė ir Rimantas Namikai

Laidot direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Po ilgos, 91 metus trukusios žemiškos kelionės, 2013 metų spalio 11 d. 8:12 v. v. savo mylimos šeimos apsupta į Amžinuosius namus iškeliavo

A † A
ZOFIJA RIPSKIENĖ-STASIULYTĖ

Gyveno Homer Glen, IL.

Jos gimtinė – gražiosios Joniškio rajono lygumos, Smalių kaime.

Giliame liūdesy liko: sūnus Stasys ir Danutė Ripskiai, jų vaikai Vitas ir Tomas; duktė Vida ir Antanas Gilvydžiai, jų vaikai Gita su vyru Justin ir dukrele Claudia, Dalius su žmona Jennifer, jų vaikai Vija ir Kovas.

A. a. Zofija buvo žmona a. a. Vytauto.

Jos taip pat liūdi mirusiųjų brolių ir svainių vaikai Amerikoje ir Lietuvoje; artimi draugai ir pažįstami.

Zofija buvo Šaulių sąjungos ir Lietuvos Dukterų draugijos narė.

Savo gyvenimo saulėlydžio laisvalaikį praleido atidžiai sekama lietuvišką spaudą ir megzdama Lietuvos vaikams per Vaiko Vartai į mokslą organizaciją.

Velionė bus pašarvota penktadienį, spalio 18 d. nuo 3 val. p. p. iki 9 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, spalio 19 d. 9:30 val. ryto iš Petkus Lemont laidojimo namų a. a. Zofija bus palydėta į Pal. Jurgio Matulaičio misiją, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Vietoje gėlių prašome aukoti Vaiko Vartai į mokslą labdaros organizacijai arba Draugo fondui.

Liūdintys sūnus ir duktė su šeimomis, anūakai ir proanūkiai

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Lietuvių rašytojų draugijos literatūrinė** popietė „Pavasaris rudenį“ įvyks spalio 20 d., sekm., 1 val. p. p. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje. Savo kūrybą skaitys dr. Vainis Aleksa, Eglė Juodvalkė, Irena Gelažienė, Linas Umbrasas, Kornelijus Jazbutis, Daiva Karužaitė, Vilija Vakarytė. Nijolės Gražulienės ir savo kūrybą skaitys Stasė Petersonienė. Meninę programą – pynę dainų – atliks dainininkė Loreta Umbrasienė su sūnumi Linu Umbrasu. Programos vedėjas – Linas Umbrasas. Bus vaišės. Visi kviečiami.

■ **Spalio 20 d., sekmadienį, 12 val. p. p.** Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje Marquette Parke lankysis Rytų medicinos žinovė Dania Dobilienė, kuri skaitys paskaitą „Naujausi Rytų medicinos pasiekimai“. Po paskaitos – dainininkų Rūtos Morozovaitės, Juozo Janušaičio bei akordeonisto Arūno Kalvaičio koncertas „Mūsų jaunystės dainos“. Atvykite.

■ **Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“** kviečia į seserų Daunyčių koncertą „Regnum Musicale“. Labdaros koncertas vyks sekmadienį, spalio 20 d., 12:30 val.

p. p., Lietuvių fondo salėje (PLC 14911 127 St., Lemont, IL, 60439). Bilietus į koncertą galima įsigyti „Smilgos“ bei „Old Vilnius“ kavinėse arba po šv. Mišių Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, Lemont, IL. Visus maloniai kviečia „Saulutė“.

■ **Lapkričio 3 d., sekmadienį – Čikagos** lietuvių moterų klubo 90 metų jubiliejinis pokylis vyks Palos Country Club (135th & SW Hwy., Orland Park, IL). Pradžią – 1 val. p. p. Programą atliks muzikuojanti Simonetos Giedraitytės-Pacek šeima. Kviečiame visus atvykti.

■ **Jaunimo centro tradicinė vakarienė** įvyks gruodžio 8 d., sekmadienį, didžiojoje salėje. Šv. Mišios už gyvus ir mirusius centro rėmėjus – 1 val. p. p. Jėzuitų koplyčioje, giedos solistai Margarita ir Vaclovas Momkai. Akademinė ir meninė programa – 2:30 val. p. p. Pietūs – 3:30 val. p. p. (juos ruošia Vanda ir Algis Morkūnai). Vyks piniginių loterija. Maloniai kviečiame organizacijas ir pavienius asmenis užsakyti stalus. Skambinti Mildai Šatienai: 708-447-4501 arba Redai Daubarienei: 773-778-7500.

Čikagos kino festivalyje — filmas apie „Vilko vaikus“

Čikagos tarptautiniame kino festivalyje rodomas vokiečių sukurtas filmas „Wolfskinder“ (vok. „Wolfskinder“, liet. „Vilko vaikai“) apie vokiečių našlaičius, 1947 m. keliaujančius iš Rytprūsijų į Lietuvą, kad išvengtų bado. 14-metis Hansas keliauja Lietuvos link, ieškodamas savo pasimetusio broliuko Karlo. Jis prisideda prie „Vilko vaikų“ grupės, kuriems vien žodis „Lietuva“ reiškia viltį, teikia jėgų ir žinojimo, kad kažkur pasaulyje egzistuoja gyvenimas be bado ir prievartos. Lietuva – jiems pasakų šalis. Daugelis filmo kadru buvo nufilmuoti Lietuvos miškuose, ypatingai gražūs gamtos vaizdai. Filme parodomi lietuviai, ūkininkai ir partizanai, kalba lietuviškai.

Filmas prisideda prie kitų pastaruoju metu pasirodžiusių veikalų Karaliaučiaus sunaikinimo tema. Apie vokiečių vaikų, daugiausia naišlaičių, ypatingai sunkią dalią, ir gerų lietuvių jiems suteiktą pašalpą rašė Alvydas Šlepikas savo premijuotame romane „Mano vardas Marytė“ (Vilnius, Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2011). Filmas ir knyga vaizdžiai pasakoja mažai pasaulyje žinomą istoriją – itin brutali Karaliaučiaus krašto – Mažosios Lietuvos – išniekinimą, kur keršto siekianti sovietų armija be pasigailėjimo terorizavo gyventojus, prievartavo moteris ir mergaites, žudė, draskė, ir vogė.

Režisierius – Rick Ostermann. Filmas vokiečių kalba su angliškais titrais.

Filmą dar galima pamatyti Čikagoje – **AMC River East 21 kino teatre, 322 E. Illinois St. penktadienį, spalio 18 d. 2:15 val. p. p.**

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

THE LAW OFFICE OF ANDRIUS SPOKAS

Traffic & CDL Violations / DUI
Criminal Defense / Record Expungements
Auto Accidents / Personal Injury
Real Estate / Civil Disputes
Kalbame lietuviškai • Priimame kreditines korteles
9 East Irving Park Rd. Roselle, IL 60172
Tel.: (630) 635-2385 www.spokaslaw.com

Apsilankykite
„Draugo“
internetinėje
svetainėje
www.draugas.org

Kompozitoriaus
Vlado Jakubėno draugija
sveikina pirmininką
Edvardą Šulaitį,
švenčiantį 85-erių metų
Gimimo Jubiliejų.

LIETUVIŲ FONDAS Kviečia į
PASAULINIO GARSO PIANISTO

RUDOLFO BUDGINO KONCERTĄ

LIETUVIŲ FONDO METINIAME POKYLYJE

2013 M. LAPKRIČIO 9 D.

Pasaulio Lietuvių Centre
14911 127th Street, Lemont, IL

5:30 v. v.
Kokteilai
Lietuvių Fondo salėje

6:30 v. v.
R. Budgino koncertas
Lietuvių Fondo salėje

7:30 v. v.
Šventinė vakarienė ir šokiai
PLC pokylių salėje

Vakarienės metu vyks meno
darbų aukcionas

Koncertas - \$30
Koncertas ir vakarienė - \$75

DĖL BILJETŲ KREIPTIS Į:

Lietuvių Fondo raštinė
14911 127th Street, Lemont, IL 60439
TEL: 630-257-1616, FAX: 630-257-1647
www.lietuvifondas.org
admin@lithfund.org

Čikagos gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopa
maloniai kviečia jus atvykti į

POKYLĮ,

skirtą kuopos 50 metų sukakčiai pažymėti,
kuris vyks spalio 19 d., šeštadienį,
Pasaulio lietuvių centro Fondo salėje

14911 W. 127th St., Lemont, IL

Pradžią 6 val. v.

Informacija tel. 773-550-4609

Dokumentinio filmo apie žymų visuomenininką

DR. PETRĄ KISIELIŲ

„SIELŲ DAKTARAS“

peržiūra įvyks

spalio 25 d., penktadienį, 7 val. v.

DRAUGO laikraščio redakcijoje
4545 West 63 gatvėje Čikagoje

Peržiūroje dalyvaus svečias iš Lietuvos, šio filmo prodiuseris,
publicistas bei žurnalistas **Vidmantas Valiušaitis**.

Šiuo renginiu DRAUGAS pradeda kultūrinių vakaronių ciklą.
Penktadieniais po įtemptos darbo savaitės pasiūlysime
kiekvienam apsilankiusiam dvasinio peno ir įdomių įspūdžių.

Visus kviečiame!